
PERSONES COM TU

100 PUNTS PROGRAMÀTICS

ELECCIONS – 2023

PROPOSTA PER LES ILLES

BLOCS TEMÀTICS	PÀGINA	PUNTS
INTRODUCCIÓ		
PRINCIPIS		001 a 005
I. TURISME, ECONOMIA I TREBALL		006 a 018
II. HABITATGE		019
III. MOBILITAT I TRANSPORT		020 a 023
IV. TERRITORI I MEDI AMBIENT		024 a 033
V. SALUT		034 a 040
VI. BENESTAR SOCIAL I QUALITAT DE VIDA		041 a 049
VII. JOVENTUT		050 a 057
VIII. EDUCACIÓ		058 a 068
IX. CULTURA I ESPORTS		069 a 083
X. SEGURETAT I JUSTÍCIA		084 a 085
XI. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES		086 a 088
XII. PAÍS I AUTOGOVERN		089 a 100

100 punts programàtics

Principis

- 001 Oberts al diàleg amb la gent i la societat civil
- 002 Transparència i honestedat en la gestió pública
- 003 Promoure els consensos entre les forces polítiques i socials
- 004 Garantir l'equitat i la integració en la societat del benestar
- 005 Defensar els interessos de les Illes Balears i la seva gent

I. Turisme, economia i treball

- 006 Model turístic
- 007 Infraestructures i sinergies turístiques
- 008 Turisme i feina
- 009 Comerç
- 010 Fires i congressos
- 011 Empreses, cooperatives, emprenedors i autònoms
- 012 Indústria, energia, insularitat i competitivitat econòmica
- 013 Construcció
- 014 Recerca, innovació i noves tecnologies
- 015 Agricultura
- 016 Pesca
- 017 Treball i ocupació
- 018 Política fiscal i lluita contra la competència deslleial

II. Habitatge

- 019 Habitatge

III. Mobilitat i transport

- 020 Autopistes, desdoblaments i carreteres
- 021 Ferrocarrils
- 022 Metro i tramvia. Mobilitat urbana
- 023 Aeroports i transport aeri. Ports

IV Territori i medi ambient.

- 024 Ordenació del territori i política urbanística
- 025 Parcs naturals i espais protegits (ENP)

- 026 Costa i ports
- 027 Caça
- 028 Zones forestals
- 029 Gestió de l'aigua
- 030 Polítiques energètiques
- 031 Residus
- 032 Administració ambiental
- 033 Educació ambiental

V. Salut

- 034 Administració sanitària
- 035 Carta de serveis sanitaris
- 036 Atenció primària
- 037 Atenció especialitzada i hospitalària
- 038 Agilitzar l'atenció als pacients
- 039 Gestió dels centres sanitaris
- 040 Incentivat i valorar els professionals de la salut

VI. Benestar social i qualitat de vida

- 041 Les famílies
- 042 Violència de gènere
- 043 Atenció a la pobresa i marginació
- 044 Tercera edat i dependència
- 045 Menors
- 046 Immigració
- 047 Persones LGTBI
- 048 Prostitució femenina i masculina
- 049 El tercer sector

VII. Joventut

- 050 Propostes polítiques i socials
- 051 Propostes de formació, de lleure i culturals
- 052 Propostes laborals i de conciliació
- 053 Propostes d'habitatge
- 054 Propostes de salut i bons hàbits
- 055 Propostes de pacte de futur
- 056 Propostes de model econòmic

057 Propostes d'educació

VIII. Educació

- 058 Pacte social per l'educació
- 059 Un model lingüístic integrador i de futur a l'educació
- 060 Prestigiar l'educació en un àmbit social i econòmic complex
- 061 Educació infantil
- 062 Educació primària, ESO i Batxillerat
- 063 Formació professional
- 064 Educació universitària
- 065 Intercanvis educatius
- 066 Infraestructures educatives
- 067 Formació contínua
- 068 Els ajuntaments i l'educació

IX. Cultura i Esports

- 069 Cultura i gestió institucional
- 070 Llengua, cultura i identitat
- 071 Cultura popular
- 072 Patrimoni cultural, natura i arqueologia
- 073 Museus i pinacoteques
- 074 Arts visuals
- 075 Sector editorial, biblioteques i arxius
- 076 Arts escèniques
- 077 Música
- 078 Mitjans de comunicació
- 079 Esport per a tothom
- 080 Esport escolar i universitari
- 081 Esport federat, d'elit i minoritaris
- 082 Regulació professional del sector esportiu
- 083 Instal·lacions i espais esportius

X. Seguretat i justícia

- 084 Policia, bombers, protecció civil i serveis de l'112 i 061
- 085 Justícia

XI. Administracions públiques

- 086 Per una gestió solvent de les institucions
- 087 Modernització de l'Administració i el sistema funcional
- 088 Control i gestió pressupostària i deute públic

XII. País i autogovern

- 089 País i sostenibilitat demogràfica
- 090 Augmentar l'autogovern balear en el marc d'un estat més plural
- 091 Finançament autonòmic i concert econòmic
- 092 Finançament dels consells insulars
- 093 El règim fiscal balear
- 094 Balances fiscals
- 095 Consells insulars com a base de l'autogovern
- 096 Autonomia municipal
- 097 Consell econòmic i social
- 098 Sindicatura de Greuges
- 099 Comunitats balears a l'exterior
- 100 Cooperació estratègica amb altres comunitats autònomes

Introducció

EL PI – Proposta per les Illes Balears encara els comicis electorals de 2023 amb la voluntat de ser decisiu a les institucions del país. El nostre objectiu és presentar unes propostes que siguin possibilistes, oportunes i necessàries per a millorar la qualitat de vida de les persones que habitam aquestes illes i dinamitzar la nostra economia d'una manera més racional per no hipotecar el nostre futur. Volem un país sostenible, equilibrat, que se senti lliure a partir de la preservació de les seves senyes d'identitat i reforç de l'autogovern. Volem i treballarem per una administració àgil i eficaç, que resolgui els problemes de la gent i no suposi un entrebanc burocràtic que ho atura tot. Volem una gestió responsable del diner públic, amb una pressió fiscal que no sigui asfixiant i una despesa responsable que no malbarati els recursos i augmenti el deute. I aquestes coses les volem fer des d'un tarannà molt nostre, amb moderació, però amb uns principis que ens identifiquen ideològicament i pels quals lluitarem amb convicció.

Som un partit que vol construir el futur i mirar endavant, des d'una visió oberta en un món culturalment interactiu, globalitzat i amb una població que és de múltiples orígens; per això som integradors i volem posar les bases perquè tots puguem continuar essent mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers amb els valors i referents que això implica, més enllà d'un simple fet administratiu.

El nostre objectiu és l'exercici del govern, participant de pactes i enteses, allà on no es disposin de majories suficients per governar en solitari. Nosaltres creim en la cultura del pacte per servir una societat que sabem que, ideològicament, és plural; el que sí que esperam és el respecte per les propostes programàtiques que representam, en el benentès que tendeixen a la voluntat d'establir consensos amplis. I si hem d'estar a l'oposició, ho farem de manera responsable, per fer propostes en positiu i valorar allò que faci avançar la nostra societat; a més d'exercir una rigorosa fiscalització o denúncia de tot allò que s'aparti de l'interès general o dels principis que defensam.

Aquests **100 punts programàtics** concentren les propostes d'EL PI per gestionar les institucions del nostre país. Bàsicament, es centren en l'actuació que s'ha de dur a terme des del Govern i el Parlament de les Illes Balears, així com del Consell de Mallorca. També és un referent per als programes municipals, encara que en aquest àmbit cada candidatura fixarà les seves propostes específiques.

Principis

001 Oberts al diàleg amb la gent i la societat civil

EL PI és un partit de proximitat, municipalista i insularista, que fonamenta la seva gestió en el diàleg entre els responsables polítics i els sectors afectats. Promourà la participació de la societat civil, mitjançant les entitats i associacions en què aquesta s'organitza, per implicar-la en la presa de decisions de les institucions, escoltant les seves demandes per tal de contribuir a la defensa de l'interès general.

002 Transparència i honestedat en la gestió pública

EL PI es compromet a garantir una gestió honesta i transparent, donar la informació sobre els recursos públics per conèixer quin ús se'n fa i amb quins criteris. El nostre compromís és la màxima transparència i la rendició de comptes. Entenem que s'han de reforçar els mitjans telemàtics pels quals la ciutadania té accés a tota aquesta informació, però sense deixar de tenir present que hi ha segments de població que tenen dret a una atenció presencial de qualitat i diligent. La bretxa digital, sobretot, de les persones majors s'ha d'acabar. Les administracions han d'atendre tothom.

003 Promoure els consensos entre les forces polítiques i socials

EL PI impulsarà una política que es fonamenti en els grans consensos per tal de donar estabilitat als acords estructurals o de país i fer que aquests representin la majoria dels ciutadans. S'han de trobar fórmules que comportin un punt de trobada entre les distintes forces polítiques, tant del govern com de l'oposició, perquè els grans temes estiguin plantejats amb criteris inclusius i evitar els antagonismes ideològics que tendeixen a dividir la societat en blocs irreconciliables. La unió dels diferents punts de vista i interessos són enriquidors i claus per arribar a solucions que puguin ser compartides per amplis sectors de la població i en garanteixin la seva permanència i estabilitat.

004 Garantir l'equitat i la integració en la societat del benestar

EL PI és un garant del manteniment de la societat del benestar. L'equitat és un valor de justícia i igualtat d'oportunitats que respecta la pluralitat de la societat sense fer cap mena de diferència social, cultural o de gènere. Es tracta, en definitiva, de revisar constantment les condicions de vida dels ciutadans reorientant els esforços per donar suport en aquells que es troben en desavantatge (els més dèbils i desafavorits) perquè ningú no se senti exclòs de la nostra societat.

005 Defensar els interessos de les Illes Balears i la seva gent

EL PI és una força de país centrada en els interessos de la ciutadania de les Illes Balears. Aquesta fita marcarà les nostres actuacions per garantir que les persones de Formentera, Eivissa, Menorca i Mallorca disposem de tots els recursos per poder superar els costos de la insularitat, defensar la nostra identitat com a poble en un marc de pluralitat i respecte, i garantir l'autogovern de les Illes Balears com l'eina que ha de fer possible un major benestar social i econòmic de la nostra gent.

I. Turisme, economia i treball

Volem la diversificació de l'economia. Proposam mesures per lluitar contra el monocultiu turístic i la dependència absoluta d'aquest sector i fomentar altres sectors de l'economia apostant per una indústria i producció local de béns i aliments. El turisme és i serà el sector principal, però no ha de ser l'únic.

006 Model turístic

- a) Establir un sistema de reducció de places turístiques a través de compra o reordenació d'usos de places obsoletes i de baixa qualitat, tot amb l'objectiu d'aconseguir rebaixar al llarg del temps un 15% les places turístiques de les illes. Potenciar les actuacions entre les administracions públiques i privades en matèria de turisme.
- b) Impulsar l'activitat turística en diàleg constant amb els diferents sectors involucrats.
- c) Garantir la presència de cada una de les illes com a unitat singularitzada en els fòrums turístics mundials.
- d) Potenciar els clubs de producte acordats amb el sector privat incidint en aquells que poden comportar una major rendibilitat.
- e) Impulsar una ampliació del turisme social de l'IMSERSO i la millora de les condicions en què es realitza tant en l'àmbit estatal com en el de la resta dels països europeus.
- f) Potenciar i impulsar el turisme cultural, de negocis (MICE), esportiu, de natura, gastronòmic, etc., per allargar la temporada.

- g) Procurar l'existència del major nombre de connexions aèries i marítimes, estudiar la possibilitat de col·laborar en la creació d'una línia aèria pròpia de les Illes. Millorar i garantir la connectivitat aèria de les Balears al llarg de tot l'any, tot avançant cap a un model aeroportuari en què hi hagi cogestió i les institucions de les Illes Balears participin amb poder de decisió en aquelles decisions estratègiques en matèria de rutes, tarifes i taxes.
- h) Facilitar als petits operadors locals la possibilitat de cooperar entre ells i tenir presència directa en els canals de venda en origen, possibilitant la venda dels seus serveis en el moment de decisió de la compra del paquet turístic.
- i) Reconèixer, fomentar i redefinir el producte de sol i platja com el màxim generador de visitants, donant prioritat a iniciatives turístiques de qualitat que promoguin la cooperació entre tots els sectors productius i facilitin la desestacionalització.
- j) Ampliar els models turístics cercant atreure capital i promovent la diversificació del sector. Especial atenció al turisme cultural com a mecanisme de protecció patrimonial.
- k) Promoure la cessió íntegra de l'IVA, que grava l'allotjament turístic, a les comunitats que el generen amb la finalitat de millorar les infraestructures turístiques.
- l) Regular de manera racional i adaptada a les diferents realitats de cada zona el lloguer turístic d'habitatges particulars.
- m) Defensa del lloguer turístic legal i reglat, més control al lloguer turístic il·legal. És un tipus de turisme que beneficia molts d'illencs i té efectes multiplicadors en l'economia il·lenca.
- n) Derogar la moratòria de places i dictar una norma que permeti l'intercanvi de places sense cap augment de places. Canviar el sistema

d'intercanvi perquè les places que es donen de baixa en la modalitat d'estades turístiques a habitatges no desapareguin sinó que puguin ser adquirides al mercat o vagin a la borsa sempre sense cap augment de places.

- o) Permetre el canvi d'ubicació de les llicències de lloguer turístic per part del propietari de les places.
- p) El Pi aposta per mantenir l'equilibri actual de places entre les hoteleres i les d'estades turístiques a habitatges, mantenint borses i sistemes d'intercanvi independents.
- q) Impulsar els canvis jurídics en matèria d'estades turístiques en habitatges perquè:
  - *S'elimini la modalitat de 2 mesos per estacionalitzadora.*
  - *Que la renovació de la modalitat plurifamiliar cada 5 anys no impliqui la pèrdua de les places i la necessitat d'adquirir-ne de noves. També tendran caràcter indefinit.*
  - *Simplificar els requisits i la documentació de les Declaracions Responsables d'Inici d'Activitat Turística.*
  - *Estigui permès el lloguer turístic a sòl rústic protegit.*
- r) Garantir l'activitat d'un turisme de creuers proporcionada i sostenible i escalonar l'arribada de creuers als nostres ports per impedir situacions de saturació i col·lapse.

007 Infraestructures i sinergies turístiques

- a) Facilitar que hi hagi més possibilitats de reformar i modernitzar els establiments turístics sense incrementar places ni altures. Farem indefinida la normativa que permet als establiments fer modernització i millorar els espais comuns.
- b) Promoure una estratègia de qualitat turística global, incloent la modernització de la planta hotelera, apostant per l'augment de la categoria dels establiments turístics, pel que fa als hotels cap a quatre i cinc estrelles.

- c) Agilitzar, simplificar i millorar la tramitació i atorgament de les autoritzacions per a instal·lacions de temporada a les platges. Les autoritzacions haurien d'estar concedides abans del mes de març a fi i efecte que els ajuntaments poguessin fer la concessió o preparar la gestió directa i que les platges comptin amb els serveis a l'inici de la temporada turística.
- d) Promoure la digitalització a través d'una base de dades única, coordinada i actualitzada constantment perquè pugui ser utilitzada per l'administració local i el sector privat, que promogui una informació real i de qualitat als visitants.
- e) Donar un nou impuls al seguiment i anàlisi de les dades turístiques per tal d'establir estratègies que reforcin el sector (Ocupació, Frontur, Egatur, etc.).
- f) Reconvertir zones turístiques madures com Platja de Palma, Sant Antoni, Es Pujols, Cala en Bosc, etc. i acordar els Plans de Dinamització Turística. Realitzar un pla econòmic per a la reconversió de les zones turístiques, pla que es finançarà amb fons autonòmics així com, en el seu cas, amb fons estatals i d'altres administracions.
- g) Realitzar les mesures consensuades a les zones turístiques madures (Platja de Palma) presidides pels principis generals de no augmentar les places turístiques ni agreujar l'impacte paisatgístic (sobretot l'augment d'altura dels establiments existents).
- h) Potenciar la cooperació entre diferents municipis per tal de generar sinergies i posar en valor tot el potencial de la zona d'influència.
- i) Introduir iniciatives d'R+D+I en tots els àmbits del sector turístic.
- j) Promoure iniciatives perquè no es doni una imatge esbiaixada i aliena a la nostra tradició dels productes que es comercialitzen com a "típics", especialment per a estrangers. Es crearà un segell de qualitat turístic que

garanteixi que els productes que es comercialitzen com a “típics” realment es corresponguin a les Illes Balears.

- k) Millorar les oficines d’informació turística, dotant-les dels mitjans perquè puguin oferir un servei d’orientació de qualitat als visitants.
- l) Millorar la senyalització de les zones d’interès.
- m) Fomentar el consum i adquisició de producte balear entre els turistes.

008 Turisme i feina

- a) Possibilitar mesures de conciliació de la vida familiar i laboral en les zones turístiques (activitats d’esplai, mesures conciliació familiar, etc.).
- b) Prioritzar les iniciatives generadores d’ocupació de qualitat al sector.
- c) Estimular la contractació dels residents en el sector.
- d) Millorar la professionalitat i qualitat de la formació dels treballadors en el sector turístic per tal de possibilitar una major competitivitat en la carrera professional amb especial incidència en les escoles d’hoteleria de cada illa.
- e) Apostar per la formació turística continuada durant els períodes de desocupació o la temporada baixa.
- f) Reforçar i millorar els estudis en turisme per continuar essent líders del sector.
- g) Crear perfils professionals per atendre les demandes de les noves formes de turisme més sostenibles i accessibles. Les ocupacions en Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) s’han de prioritzar.

09 Comerç

- a) Aprovar un pla extraordinari de suport al comerç de proximitat que inclogui línies de finançament, apostes innovadores, beneficis fiscals i mesures urbanístiques i de mobilitat per canviar la tendència decadent que s'ha constatat al llarg dels anys i aconseguir potenciar i donar més solidesa a aquest comerç que vertebrava les nostres ciutats i pobles.
- b) Impulsar el finançament de les nostres empreses i l'adquisició dels seus productes i serveis tant a l'àmbit interior com exterior començant per a les mateixes institucions públiques.
- c) Fomentar el consum del producte balear i del producte de proximitat «quilòmetre 0».
- d) Aprovació d'instruments per garantir el pàrquing gratuït per als clients del comerç de proximitat sigui a través de l'habilitació de targetes gratuïtes d'estacionament a canvi de compra, sigui millorant la connexió dels aparcaments dissuasius, sigui a través de la dotació de noves places d'estacionament.
- e) Revisar el pla d'equipaments comercials per impedir l'obertura de noves grans superfícies comercials per equilibrar l'oferta comercial.
- f) Potenciar i omplir de contingut i recursos iniciatives com les grans superfícies a cel obert o les àrees municipals d'impuls comercial.
- g) Recuperació dels períodes de rebaixa i potenciació d'instruments de promoció que facin més competitius i atractius els comerços de proximitat.
- h) Mantenir la regulació d'horaris comercials i reduir els 10 dies de festius que poden obrir les grans superfícies comercials.

- i) Impulsar el desplegament d'un pla d'arrelament i modernització del comerç de proximitat a tots els municipis illencs. Creació de grans pàgines web i apps, gestionades i sufragades per l'Administració, per oferir els productes del comerç de proximitat i aconseguir el seu posicionament en el comerç en línia.
- j) Implantar/ampliar la formació professional dual en matèria de comerç i la creació d'una Escola universitària de comerç per millorar la qualitat del nostre sector comercial.
- k) Potenciació d'actuacions de suport al comerç de proximitat com els bons comercials i dels comerços emblemàtics, la declaració dels quals haurà de suposar beneficis fiscals.
- l) Actuar de manera decidida contra la venda ambulat il·legal.
- m) Crear un impost a les grans superfícies per plaça d'aparcament.
- n) Crear una taxa a les grans empreses de repartiment i distribució de comerç electrònic.
- o) Establir mecanismes per a la fidelització dels clients, sobretot pel que fa al petit comerç.
- p) Fomentar el turisme de compres, especialment al comerç local.
- q) Dinamitzar els centres urbans amb activitats de carrer que generin sinergies amb el comerç amb publicitat i senyalització dels centres com a espais de compres. Bonificacions fiscals de les reformes i millores dels comerços dels centres urbans.
- r) Assolir Observatori de Comerç realment actiu i operatiu amb la participació del sector comercial.

- s) Establir un compromís de les administracions públiques amb el comerç i la banca ètica.

010 Fires i congressos

- a) Promoure i mantenir arreu del territori insular totes les fires que tradicionalment s'hi han duit a terme.
- b) Ampliar l'oferta de fires i establir-ne de noves segons la demanda que puguin plantejar els sectors econòmics que requereixen espais per poder mostrar els seus productes als professionals i consumidors. Per aquesta raó, mantindrem una línia oberta amb tots els sectors productius i comercials per ampliar aquestes ofertes.
- c) Fer servir, entre d'altres, el Palau de Congressos de Palma, com espai adient per a la realització de fires.

011 Empreses, cooperatives, emprenedors i autònoms

- a) Agilitzar i simplificar els tràmits per a la creació de noves empreses i la relació amb l'Administració.
- b) Estimular espais de suport logístic i tecnològic per crear empreses (vivers, incubadores etc.) amb equips d'experts que puguin exercir la tutela o assessorament dels nous projectes.
- c) Impulsar la creació de clústers de les principals activitats econòmiques de les Illes serà també una tasca prioritària per dotar d'eines de cooperació efectives a les nostres empreses.
- d) Facilitar línies creditícies per a la posada en marxa de nous negocis a partir de la seva avaluació i viabilitat amb especial atenció al suport de les institucions europees.

- e) Impulsar la gestió de qualitat empresarial i de les bones pràctiques.
- f) Potenciar la creació d'empreses en els sectors emergents, molt particularment en els que fan referència als serveis a la persona, les indústries culturals i de comunicació, les iniciatives de lleure i mediambientals, així com els projectes de base innovadora en matèria de TIC, recerca i tecnologia avançada.
- g) Reforçar les línies de formació i qualitat dels treballadors especialitzats, tant de manera prèvia a la seva incorporació als llocs de feina com en el moment que es desenvolupen, amb l'objectiu de millorar-ne permanentment la qualitat i competitivitat.
- h) Estrènyer els llaços de cooperació entre la universitat i les empreses per tal de facilitar la realització de pràctiques formatives, així com la incorporació laboral dels graduats d'acord amb els seus perfils.
- i) Establir línies de foment públic per estimular la recerca en l'àmbit empresarial. Fomentar la recerca en el marc intern de les empreses i la cooperació amb altres socis amb aquesta mateixa finalitat.
- j) Activar acords de col·laboració amb la universitat per activar línies de recerca d'acord amb els interessos de les empreses que actuen a les Illes Balears.
- k) Contribuir a la creació d'espais d'intercanvi que afavoreixin l'accés a prestacions de qualitat a preus assequibles (central de compra, cooperatives de serveis, etc.).
- l) Reforçar el ParcBit com a centre d'innovació empresarial i apostar per la descentralització de Palma i el seu entorn, també Menorca i Eivissa, apostant per atracar la innovació i noves tecnologies als diferents municipis de les illes a través de la nova Llei d'Startups.

- m) Impulsar, amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears, i emmirallant-se en el ParcBit, d'un BiomedParc que promogui la implantació d'empreses, projectes i talent humà en un camp amb tant de futur com és la biomedicina i les tecnologies biomèdiques. Les Illes compten amb molts d'atractius per atreure talents i necessiten retenir els qui en generen.
- n) Establir línies específiques de suport als autònoms per tal que puguin desenvolupar les seves activitats amb les majors garanties, així com l'establiment de fórmules de cooperació per tal d'augmentar les seves possibilitats i rellevància. Aquest ha de ser considerat un sector estratègic per a la nostra comunitat, atesa la seva rellevància i el dinamisme que aporten a l'economia i a la generació de llocs de feina mitjançant l'autoocupació. En aquest sentit, el nostre compromís tendirà a facilitar la gestió administrativa i burocràtica de tots els elements que –de manera especial–afectin els autònoms.
- o) Adaptar les formacions professional i universitària a la creació d'empreses de treball autònom, així com a les persones desocupades que es vulguin establir com a autònomes. Els autònoms rebran la consideració de sector estratègic per tal de fomentar l'autoocupació i estabilitat d'aquests professionals.
- p) Donar suport al cooperativisme com a fórmula emergent per tal de fomentar la creació de nous espais empresarials generadors de riquesa i d'estabilitat laboral.
- q) Crear un pla director d'economia social de les illes Balears i fomentar des dels ajuntaments i el consell l'economia social i la solidaritat local tot enllaçat amb potenciar la compra responsable.
- r) Cooperativisme: donar suport al cooperativisme de treball, l'agroalimentari i el de consum.

- s) Generar economia circular entre tots els sectors. Les diferents patronals i associacions amb el nostre suport s'han de comprometre en alguns temes: els hotelers amb el comerç i amb l'agricultura, el comerç amb la indústria, etc.
- t) Aprovar un nou pla director de l'Economia Social de les Illes Balears.
- u) Actualitzar el marc normatiu necessari per desenvolupar i fomentar l'Economia Social. Mantenir les convocatòries de subvencions per a associacions de cooperatives per a l'estructura de l'entitat i les actuacions de foment i difusió del cooperativisme i l'economia social i mantenir les convocatòries d'ajudes a cooperatives i microcooperatives.
- v) Dotar al Registre de Cooperatives d'una estructura administrativa capaç de fer front a les demandes del sector: certificats de denominació, models d'estatuts, tràmits.... segons ja dictava l'antiga llei de cooperatives, així com incorporar les novetats de la Llei de Cooperatives de les Illes Balears 5/2023, de 8 de març, de societats cooperatives de les Illes Balears.
- w) Crear una direcció general específica d'Economia Social i Cooperativisme dintre de l'estructura de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.
- x) Promoure la inclusió de clàusules socials i ambientals en les licitacions públiques, que permetin la creació i manteniment de cooperatives.
- y) Ajudar a la transformació d'empreses com comerços emblemàtics que tanquen per jubilació, petites empreses en crisi, en cooperatives de treball associat.
- z) Promoure Balears com a destinació de nòmades i residents digitals.
- aa) S'impulsarà l'economia blava com a sector emergent que ha de contribuir a diversificar el nostre model econòmic. Es tracta d'aprofitar la realitat física d'unes illes envoltades de la mar, l'existència d'un sector nàutic amb enormes possibilitats i d'unes infraestructures de

coneixement que actualment ja hi són, per fonamentar l'activitat econòmica d'alt valor afegit vinculada al medi marí.

bb) Donar suport i potenciar el sector econòmic d'esdeveniments o actes.

012 Indústria, energia, insularitat i competitivitat econòmica

a) Desenvolupar una nova política de sòl industrial, que tingui per objectiu fornir la demanda de sòl industrial, temperar els preus mitjançant l'oferta pública de sòl industrial i desenvolupar-ne en aquelles àrees del territori on el mercat té dificultats per fer-ho.

b) Suport per impulsar el corredor mediterrani.

c) Proposar una política que tendeixi a la recuperació i relocalització dels sectors tradicionals de la indústria balear esmentats (alimentació, moda, calçat, moble, bijuteria, artesanía, etc.).

d) Promoure noves activitats econòmiques vinculades a les indústries amb un alt valor afegit com són el disseny, les noves tecnologies, la comunicació, la cultura, el sector terciari, etc.

e) Afavorir l'establiment d'emprenedors, investigadors, empreses de caire multinacional o els nous models d'*start-ups*, que amb criteris de sostenibilitat, responsabilitat i innovació ajudin a relançar els nostres sectors primari i secundari.

f) Activar un pla d'internacionalització de l'empresa balear amb objectius per analitzar tendències internacionals, prioritzar àrees de mercat i preveure suports per les diverses tipologies d'empreses existents a les Illes.

g) Aprofundir i consolidar les telecomunicacions com a element fonamental per a una economia de serveis tot impulsant l'ús de les TIC tant en el

sector públic com en el sector privat i desplegar les infraestructures de telecomunicacions en els polígons industrials.

- h) Establiment de plans de reactivació econòmica per comarques que impliqui a les diverses institucions i que inclogui els distints sectors econòmics. Estudi de disponibilitat de sòl industrial. Incentius fiscals per a la instal·lació noves empreses. Inserció social.
- i) Impulsar els clústers de moda, alimentació, construcció...
- j) Suport als productes locals de la construcció per part de les institucions de les Illes Balears.
- k) Suport i modernització del sector industrial nàutic. Donar solucions a les marines seques.
- l) Demandes del sector nàutic a Ports IB. Part de les seves inversions han d'anar destinades al sector per mantenir-lo competitiu, eliminar la limitació de lloguer per 15 dies d'amarraments de trànsit, millorar-ne gestió diària i valorar la gestió dels ports dels camps de boes.
- m) Crear o actualitzar el pla d'autoconsum energètic i comunitats energètiques així com el pla d'aïllament dels habitatges i eficiència energètica.
- n) S'ha de prioritzar l'autoconsum a les explotacions agràries, les comunitats energètiques i la producció d'energies renovables, però primer a teulades, aparcaments coberts i sòls degradats.
- o) Estudiar de la possibilitat d'establir projectes de molins eòlics a la mar.
- p) Creació d'un pla de Mobilitat Sostenible per a la incentivació de l'adquisició de vehicles de combustibles alternatius (híbrids, elèctrics, gas natural i hidrogen) per part de particulars i empreses.

- q) Pla de descarbonització alineat amb el que marquen els informes científics amb una revisió i actualització d'aquests plans així com un pla de reducció del consum energètic. Pla elaborat sempre amb criteris de justícia social.
- r) Posar atenció en la transició energètica, que els nous projectes tinguin un suport social i estudi d'impacte social i ambiental, prioritzar les cobertes i teulades evitant l'ocupació de sòl rústic.

013 Construcció

- a) Clarificar i agilitzar els planejaments urbanístics per tal de guanyar seguretat jurídica pel que fa a la construcció d'habitatges i noves infraestructures.
- b) Defensar el manteniment de les dues quarterades per a poder construir en sòl rústic.
- c) Permetre l'ampliació dels habitatges legalment implantats en sòl rústic sempre que no superin els paràmetres urbanístics aplicables per a noves edificacions.
- d) Implantació de la declaració responsable voluntària per a la realització d'obres majors de reforma, rehabilitació i ampliació, així com per a noves instal·lacions.
- e) Aprovar una regulació que estableixi un procediment extraordinari i temporal per poder legalitzar els habitatges existents en situació fora d'ordenació sempre que hagi prescrit l'acció per a la seva demolició.
- f) Defensar un model arquitectònic integrat dins el paisatge urbà que respecti l'entorn i les característiques estètiques que el defineixin.

- g) Establir les reformes urbanes i de zones hoteleres o de serveis per tal de dur a terme les intervencions que millorin els corresponents entorns i la qualitat dels edificis, zones verdes, vials, etc.
- h) Garantir el manteniment i el bon estat de les construccions públiques i privades mitjançant les corresponents inspeccions amb l'objectiu de propiciar les actuacions corresponents.
- i) Estimular l'obra pública per cloure les infraestructures que la nostra comunitat necessita, en particular les viàries i les de les dependències corresponents als serveis públics, tant pel que fa a l'obra nova com pel que fa referència al seu manteniment i bon estat.
- j) Prestigiar el patrimoni historicoarquitectònic de les ciutats i dels municipis entre els professionals i la societat en general per valorar i disposar dels recursos i coneixements per a la seva millor gestió.
- k) Fomentar la reconversió de les empreses constructores que ho desitgin vers la seva especialització en l'àmbit de la restauració i rehabilitació.
- l) Estimular els sectors complementaris a la construcció com els de la jardineria, la decoració, el moble, l'art, etc.
- m) Promocionar la innovació i recerca en nous materials de construcció

014 Recerca, innovació i noves tecnologies

- a) Lluitar perquè siguem reconeguts com una comunitat innovadora, encara que sigui fora dels estàndards espanyols o europeus. Com a illes tenim unes característiques especials que hem de valorar i potenciar.
- b) Arribar al 2% d'inversió en la pròxima legislatura:

Pressupost 2.024: 1,5% PIB

Pressupost 2.025: 1,7% PIB

Pressupost 2.026: 1,9% PIB

Pressupost 2.027: 2% PIB

I augmentar fins el 5% del PIB la investigació per tal de diversificar l'economia de les illes en la pròxima dècada.

- c) Crear una Conselleria Ciència, Tecnologia i Recerca (CTI). Seria l'evolució de la conselleria de fons europeus (que quedaria com a direcció general), que de manera transversal a la resta de les conselleries tendria les competències i el pressupost adequat per dur endavant les polítiques CTI i no comportaria un sobrecost.
- d) Elaborar un Pla estratègic a 12 anys vista (3 legislatures) cercant el consens polític, empresarial i social. Es formar un equip multidisciplinari o consell d'experts encarregat d'elaborar el Pla estratègic, tenir un inventari d'infraestructures i projectes relacionats amb CTI, tant públics com privats, fer un pla de visites i intercanvis amb comunitats autònomes (especialment el País Basc i Catalunya) i altres països per aprendre i compartir experiències, formar un equip legal per dissenyar una estructura d'ens públic-privats que puguin donar cobertura a les distintes iniciatives que vagin sorgint, fent especial esment a crear un sistema de finançament, capital risc i obtenció de recursos per a projectes i formar un equip d'experts en educació i formació per plantejar els canvis necessaris tant en la formació universitària com en la formació professional, adaptant els graus i cicles a les necessitats actuals i futures que aniran sorgint.
- e) És imprescindible el consens i la planificació estratègica. Les propostes han de sortir des de la feina conjunta del sector públic i privat. S'haurien de tenir en compte i programar certes intervencions importants que proposarem dins aquesta planificació estratègica:
- Creació d'un centre públic de supercomputació
  - Creació d'un centre públic de recerca i desenvolupament tecnològic

- Redefinició de la formació professional, anant cap a centres especialitzats, amb un criteri d'equilibri territorial entre comarques i Illes i amb un fort component dual
  - Creació d'un ens públic-privat de capital risc
  - Definició de sis grans projectes tractors i molt especialitzats, considerant que un d'ells hauria d'estar basat en investigació i desenvolupament del turisme en totes les seves vessants , repartits en tres a Mallorca, un a Menorca, un a Eivissa i un a Formentera per tal d'assegurar l'equilibri territorial
  - Creació de programes d'atracció i retenció de talent
- f) Fer un seguiment exhaustiu de les iniciatives en R+D+I que es duguin a terme a les Illes Balears.
- g) Aconseguir la presència o implantació a les Balears de centres de recerca reconeguts o prestigiats.
- h) Actuar de pont entre el món empresarial i la universitat per a la gestió de projectes.
- i) Aportar nous elements per a la transformació de l'Administració Pública en funció de la incorporació de les noves tecnologies (agilitat, flexibilitat i qualitat del servei).
- j) Avançar en la gènesi de la concepció del sector turístic a partir de la incorporació de les noves tecnologies i formulacions en la prestació dels serveis.
- k) Promoure la recerca sanitària vinculada als equips mèdics de l'IBSALUT (Hospital universitari i altres centres) juntament amb el projecte BiomedParc al qual hem fet referència amb anterioritat.
- l) Acostar la petita i mitjana empresa tradicional als nous elements tecnològics i metodològics i l'adequació dels seus productes i ofertes.

- m) Estudiar i analitzar els nous mercats virtuals.
- n) Fomentar i implantar el concepte de ciutat intel·ligent.
- o) Facilitar l'accés de les noves tecnologies (ús, comprensió i maneig) a totes les capes de la societat, en particular en aquelles que hi tenen majors dificultats per qüestions generacionals.
- p) Realitzar fires, congressos, xerrades, espais divulgatius a mitjans de comunicació, etc., per tal d'incentivar la recerca i l'ús de les noves tecnologies entre els distints sectors la societat balear. Recuperar la Fira de la Ciència de les Illes Balears.
- q) Crear un centre de coneixement d'Intel·ligència Artificial. Les Illes Balears no han de quedar enrere pel que fa a la Intel·ligència artificial, en especial en aquells àmbits en què som més sensibles (la Intel·ligència Artificial ha de "parlar" català), tenim més potencialitat per desenvolupar-hi coneixement, turisme i salut. Aquests sectors del nostre teixit socioeconòmic l'han d'implementar
- r) Implicar la UIB en tot aquest crucial procés.

015 Agricultura

- a) Reforçar FOGAIBA i les polítiques de foment del Govern per augmentar l'obtenció de recursos europeus i estatals per al sector agrari balear per arribar a la mitjana.
- b) Establir plans conjunts per augmentar la rendibilitat de les explotacions agràries illenques com a principal factor que impedeix la seva competitivitat.
- c) Agilitzar i resoldre els expedients d'ajudes de manera puntual.
- d) Totes les ajudes han de tenir en compte la doble insularitat.

- e) Fomentar el cooperativisme i la posada en comú de tasques per tal d'optimitzar les explotacions i la comercialització dels productes.
- f) Incentivar els acords entre producció, indústria agroalimentària, distribució i consum per tal d'adequar la producció a la demanda i millorar la comunicació entre tots els actors de la cadena agroalimentària.
- g) Establir canals de formació ramadera i agrària que facilitin la incorporació dels joves a les activitats econòmiques del camp amb una visió més tècnica i competitiva. Convenis amb la Universitat, les escoles de formació professional i altres centres cooperatius així com amb els pagesos a través de les seves entitats.
- h) Potenciar la diversificació de les explotacions agràries.
- i) Tenir escorxadors que responguin a les necessitats del sector.
- j) Establir ajuts per bonificar els costos elèctrics de les explotacions agràries.
- k) Establir amb les comunitats de regants els criteris per facilitar el reg de les explotacions agràries, bàsicament partint de les aigües depurades o reaprofitades. Foment del degoteig.
- l) Fomentar, amb campanyes permanents, el consum de productes d'aquí. Potenciació del concepte «Km 0» pel que fa referència al consum de productes agraris.
- m) Impulsar les explotacions ecològiques i el sistema de comercialització d'aquests productes com a mercat emergent que requereix cada cop un major assortiment.
- n) Establir compromisos entre els sectors agraris i hotelers perquè es pugui garantir la distribució de la producció del camp de les Illes Balears en aquests establiments, tot oferint-ho com un valor afegit per als clients.

- o) Protegir la varietat d'espècies vegetals i animals autòctons de les Illes Balears, així com el seu conreu i explotació. Tractament especial a fires i mercats, així com en l'explotació singular d'aquests productes en els mercats exteriors.
- p) Potenciar com a sectors estratègics del camp balear:
- a. La vinya i la producció de vi.
  - b. La patata i les hortalisses en general.
  - c. Els cítrics.
  - d. El sector de la flor ornamental (altament productiu i innovador)
  - e. El bestiar boví i el sector lleter.
  - f. El porc i les ovelles.

(També tindran un tractament especial els conreus de secà: cereals, oliveres, ametlers, garrovers, etc., i altres ramaderies com l'aviram i els conills, els quals s'ajustaran a plans específics per garantir la seva continuïtat i competitivitat).

- q) Promocionar i crear marques de qualitat dels productes balears i denominació d'origen DO vinculats a l'oli, la sobrassada, els formatges, els vins, determinades carns (com les porcelles), etc.
- r) Garantir l'eliminació de residus animals i vegetals amb les corresponents condicions sanitàries o de reciclatge segons els casos.
- s) Millorar i mantenir els camins rurals.
- t) Facilitar l'accés a les reformes de millora i manteniment o construcció d'infraestructures que requereixin per poder dur a terme una correcta explotació agrària.
- u) Facilitar mecanismes per a ingressos complementaris com poden esser el del lloguer o estada de visitants en establiments rurals.
- v) Fomentar l'IRFAP amb el contacte amb els productors locals i dotar-lo de recursos per fomentar la recerca i la innovació.

w) Donar suport a les demandes de l'agricultura ecològica:

- Desenvolupar la Llei Agrària i el punt que considera la producció agrària ecològica com un sector estratègic, en la línia que marca Europa.
- Més ajudes per al bot d'escala de la producció agrària ecològica, tant a explotacions agràries com també a cooperatives i entitats per establir estructures i infraestructures que donin cobertura a les necessitats del sector.
- Ecurçar els terminis de pagament de les ajudes, tant pel cas de finques i indústries agroalimentàries com per a associacions, organitzacions agràries i cooperatives, que creen estructura dins del sector.
- Suport a la certificació pública. El CBPAE, suposa un puntal de la producció agrària ecològica balear i el seu creixement. Bonificar totalment o parcialment les quotes del CBPAE de les finques i indústries ecològiques.
- El temps invertit per cultivar una quarterada o criar un animal seguint pautes de producció ecològica és, en alguns casos, significativament major que en convencional. La feina que requereix la transformació i la comercialització directa, també s'haurien de posar en valor. És per això que aquesta diferència s'hauria de tenir en compte a l'hora de calcular la UTA: a l'extensió i al cultiu s'hi ha d'afegir el tipus d'agricultura que es fa i si la persona productora s'encarrega de tota la cadena de valor del producte, com ja fan a altres regions de l'estat com el País Basc.
- En un context mediterrani, els efectes del canvi climàtic són més alarmants, calen polítiques agràries de mitigació i adaptació. Moltes de les explotacions ecològiques, pel maneig que realitzen dels seus cultius, amb combinació amb ramaderia extensiva, haurien de considerar-se embornals de CO₂. D'aquesta manera, podrien esdevenir projectes de compensació d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i percebre pagaments per aquests serveis ecosistèmics que realitzen.
- Implementar eines i ajudes concretes per a la regeneració del sòl i la seva conservació com a recurs de vital importància per a les generacions presents i futures.
- Promoure un servei de banc de terres de les Illes Balears. Un dels obstacles amb què es troben és la manca d'accés a la terra, ja sigui per desconeixement de l'oferta de terra o bé pel preu que ha assolit aquest recurs per culpa de l'especulació urbanística. Facilitar la connexió entre aquestes persones i els propietaris de terres en desús oferiria la possibilitat de fer nous pagesos, per una banda, i de mantenir el paisatge agrari.
- Enfront de l'intrusisme de productes venguts de fora i el creixent frau en productes que denoten un origen local i no ho són, es fa imprescindible la recuperació d'una marca de producte local.

- Acompanyament tècnic als joves agricultors que s'incorporen a l'activitat agrària, que necessita d'un suport per part de tècnics que el puguin acompanyar en els seus inicis, de forma continuada.
- En menjadors escolars, residències de persones grans, hospitals públics, etc. s'hauria d'obligar a les empreses concessionàries d'aquests serveis introduir un percentatge mínim d'aliments ecològics locals als seus menús.
- Crear la figura del Defensor del pagès, una oficina per reclamar els drets de les persones que es dediquen a foravila, que a la vegada serveixi d'observatori de polítiques públiques agràries.
- Fomentar la investigació agroecològica dins i fora de les universitats, no només en termes de millores agronòmiques sinó també amb aspectes socials, econòmics i culturals.
- Difusió i promoció de les finques productores presents al municipi, en especial les que fan agricultura ecològica. Crear un directori i un mapa de localització.
- Facilitat d'accés a la venda directa als mercats municipals i a les fires.
- Ajudar a la reconversió de finques convencionals cap a l'agricultura ecològica a través d'incentius i xerrades.
- Oferir serveis als agricultors locals com la recollida de plàstics i productes fitosanitaris caducats.
- Vetllar per la supervivència de les cooperatives agràries existents i fomentar la creació d'associacions locals de productors.
- Ajudar a mantenir els serveis agraris de transformació encara presents al municipi com trencadores d'ametla, molins fariners, tafones, porgadores, estrucadores de garrova, etc.
- Facilitar acords de compravenda entre els comerços i restaurants de la zona i els productors.
- Redacció d'una diagnosi de la situació del sector agrari del municipi per avaluar el seu estat. Posteriorment, disseny d'un pla d'acció concret amb el suport d'un procés participatiu que involucri els actors rurals.
- Posar en contacte apicultors amb finques, per establir un suport mutu: les abelles pol·linitzen els cultius mentre l'apicultor produeix mel i altres productes de la casera.
- Incentivar la creació de grups de consum entre els veïnats vinculats a productors de la zona.
Habilitar espais perquè aquests grups de consum puguin desenvolupar la seva activitat.

- Potenciar la introducció d'aliments locals i ecològics als esdeveniments i celebracions públiques, així com als espais de restauració col·lectiva pública de competència municipal: escoletes, centres de dia, etc.
- Donar suport municipal a la implementació o continuació d'horts escolars ecològics. Incentivar les visites dels escolars a les finques agrícoles del municipi.
- Habilitar un espai d'horts urbans o socials per a persones amb risc d'exclusió social. Fomentar-hi la pràctica de l'Agroecologia també entre aquests col·lectius.
- Fomentar la sembra de flora d'interès apícola als espais enjardinats municipals.
- Desenvolupar sistemes de recollida de la fracció orgànica i posterior compostatge per part d'un pagès local per al seu aprofitament.
- Establir un punt de recollida d'envasos de fitosanitaris al punt verd municipal.

016 Pesca

- a) Proposar un gran pacte per decidir quin serà el compromís real de l'Administració amb el sector pesquer i quines inversions cal fer per mantenir l'activitat pesquera en condicions de sostenibilitat.
- b) Reforçar el FOGAIBA i els recursos humans i materials per donar agilitat a la documentació fent-ne una gestió més eficient i eficaç.
- c) Incrementar la partida d'ajudes directes a les confraries.
- d) Adoptar mesures efectives per tal de liberalitzar el subministrament de combustible a la flota d'embarcacions de pesca professionals. Garantir que els preus seran equiparables als de la Península vinculat a les mesures per compensar els costos d'insularitat igual per totes les illes.
- e) Crear una marca comercial pública per identificar la pesca pròpia de cada una de les illes Balears (gamba de Sóller, llagosta de Fornells, etc.). Prioritzar la comercialització dels productes pesquers illencs amb promoció continuada de la marca.

- f) Actuar de manera consensuada i coordinada amb les confraries, la federació i les altres organitzacions pesqueres per tal d'establir les línies d'actuació del Govern pel que fa a l'establiment d'ajuts i acords normatius. Prioritzar que les inversions públiques en pesca tendran com a destinataris els pescadors.
- g) Col·laborar en la modernització de la flota pesquera amb l'objectiu de la millora permanent i de facilitar la competitivitat.
- h) Incorporar els criteris tècnics i científics dels departaments o entitats oceanogràfics (IEO i UIB) i consensuar la seva aplicació amb el sector.
- i) Promocionar la formació nàutica i pesquera en particular pel que fa referència a determinades especificitats. Establir convenis amb els pescadors per determinar les prioritats i necessitats.
- j) Complementar el sector amb el desenvolupament de piscifactories amb totes les garanties sanitàries i de qualitat.
- k) Controlar i possibilitar la convivència de manera efectiva de l'activitat empresarial amb la pràctica de la pesca esportiva i recreativa.
- l) Fer compatible la pesca artesana i la protecció del medi marí. Determinar actuacions per millorar i recuperar l'estoc pesquer, augmentar el nostre patrimoni natural marí i facilitar la pesca tradicional i els seu rendiment als pescadors.
- m) Estudiar i analitzar la importància que l'Estat amplii les aigües interiors per poder regular bé la pesca balear.
- n) Les reserves marines s'han de crear amb criteris tècnics i de manera consensuada amb el sector, s'han d'avaluar anualment i s'ha de fer-hi vigilància de manera contínua.
- o) Erradicar, vigilar i fer complir les normes per evitar la pesca furtiva.

- p) Elaborar un pla de viabilitat del sector pesquer balear que permeti el manteniment de la pesca d'arrossegament, estratègica per assegurar la continuïtat de la pesca a la nostra comunitat.
- q) Vincular la flota pesquera balear amb les tasques de neteja i manteniment de la costa en perfectes condicions.
- r) Analitzar l'impacte dels abocaments d'aigües depurades, potabilitzadores i dessalinitzadores sobre el medi marí i la pesca. Estudi de mesures efectives per compensar aquests els efectes nocius.
- s) Garantir que iniciatives, com les del Pesca-Turisme, reverteixin sobre el propi sector, en tant que activitat que pot complementar la renda dels pescadors.
- t) Recuperar el patrimoni històric pesquer, com les almadraves, etc., que són part de la història de les nostres illes.
- u) Prestigiar la tasca dels pescadors de les Illes Balears mitjançant campanyes que reforcin la seva professionalitats com a gestors del medi marí.

017 Treball i ocupació

- a) Dinamitzar el SOIB per tal que pugui actuar d'una manera més efectiva en la mediació entre les persones aturades i les demandes de feina que es van produint per part de les empreses.
- b) Estructurar una política formativa concertada amb les empreses perquè les persones aturades es puguin formar d'acord amb els seus perfils i amb les possibles demandes laborals que es vagin produint. Particularment, s'han de poder dur activitats formatives pràctiques en els mateixos

- establiments de tal manera que això no suposi una alteració de l'ordre laboral intern.
- c) Es donarà suport a les petites empreses per tal que puguin conèixer o tenir accés al corresponent assessorament tècnic respecte dels perfils de les persones que més es puguin adaptar al seu projecte empresarial. Igualment es podrà actuar com a intermediari per accedir al personal interessat que reuneixi els requisits.
  - d) Ateses les característiques de la nostra economia i la globalització actual, donar una importància especial a la formació (teòrica i pràctica) en llengües estrangeres, sense oblidar el català, que com que és la llengua pròpia de les Illes Balears, també ha de ser objecte de coneixement pels treballadors d'aquesta terra.
  - e) Promoure el retorn dels nostres joves emprenedors perquè puguin desenvolupar els seus projectes econòmics en territori balear o en les empreses que demandin perfils especialitzats com els seus.
  - f) Facilitar la contractació especial dels col·lectius més desafavorits mitjançant incentius fiscals a les empreses i programes de formació o contractació del SOIB.
  - g) Implantar línies educatives específiques amb tots els sistemes de control i certificació dedicades íntegrament a la formació dels aturats majors de 40 anys amb l'objectiu d'augmentar-ne la productivitat i entrar en el mercat de treball en igualtat de condicions.
  - h) Lluitarem perquè no es produeixin greuges salarials per raó de sexe o qualsevol altra variable que no atengui al principi d'igual feina, igual sou.
  - i) En el camp de la seguretat laboral, es promourà un acord entre els agents empresarials, els treballadors i la mateixa Administració autonòmica balear o insular per tal que s'adoptin les mesures pertinents contra la sinistralitat. En tot cas es posaran a disposició de les parts l'assessorament

- i el suport per fer efectiu tot el desplegament de la normativa sobre riscos laborals.
- j) Promoure la flexibilitat dels horaris laborals per tal d'adaptar-los, si és possible, a les necessitats de la vida privada o conciliació domèstica, o a la realització d'activitats formatives complementàries.
  - k) Es promouran les mesures per facilitar l'estabilitat laboral i augmentar els índexs de contractacions indefinides.
  - l) Les polítiques laborals, a més de prendre com a referent el marc de la negociació col·lectiva en l'àmbit sectorial, seran objecte de diàleg entre els sectors implicats (patronals i organitzacions sindicals) per part de les institucions de les Illes Balears.
  - m) Incentivar l'obertura dels establiments turístics i per tant prolongar la temporada de manera que els treballadors puguin gaudir de contractes de major durada.
  - n) Moderar la pressió fiscal, la creació d'ocupació és un factor bàsic. Per això bonificarem la tributació dels impostos locals per a les petites i mitjanes empreses que creïn ocupació neta a la finalització de cada exercici. També aplicarem les bonificacions sobre les noves petites i mitjanes empreses com ajuda als emprenedors.

018 Política fiscal i lluita contra la competència deslleial

- a) Eliminar l'impost de successions entre familiars, atès que entenem que aquests béns ja ha estat objecte d'altres tributacions i s'ha de potenciar la continuïtat del patrimoni familiar.
- b) Estudiar bonificacions i exempcions en tributs per potenciar inversions i generació de llocs de feina. Farem un política fiscal expansionista, cercant posar el màxim de capital en moviment en els sectors productius per tal

de dinamitzar l'economia. Volem incrementar la recaptació de tributs a través de la generació de moviment econòmic i no a través de la pujada de tributs o taxes.

- c) Redefinir l'ITS. Tant en les quotes a pagar com en la destí de les inversions, les decisions han d'esser més consensuades i transparents. El 50% de la recaptació serà per finançar projectes de la zona on s'ha produït aquesta recaptació. A la comissió per elegir els projectes el Govern deixarà de tenir majoria i haurà de consensuar els projectes amb la societat civil perquè aquests s'aprovin.
- d) Lluitar contra la competència deslleial: en l'àmbit del comerç, en l'àmbit del turisme, transports, etc.
- e) Per la lluita de forma més decidida contra l'intrusisme de diferents sectors.
- f) Eliminació de l'Impost de Transmissions i actes jurídics documentats per la compra d'un primer habitatge per part d'una persona que acrediti més de 10 anys de residència a les Illes Balears.
- g) Les regles fiscals especials incorporades al pressuposts generals de l'estat per 2023 tendran caràcter indefinit. La regla europea de minimis lluitarem perquè sigui eliminada als territoris insulars o que s'incrementi de forma substancial les quanties màximes pels territoris insulars.

II. Habitatge

019 Habitatge

- a) Impulsar una modificació de la normativa tributària a fi i efecte que l'adquisició d'un primer habitatge per a residència habitual d'un ciutadà balear estigui exempta de tributació o bé tenguí la mínima tributació necessària. Eliminació de l'impost transmissions patrimonials i actes jurídics documents per adquisició de primer habitatge per

- aquelles persones que faci més de 10 anys que estan empadronades a les Illes Balears.
- b) Impulsar l'instrument jurídic que calgui per una ordenació detallada i acabada pels terrenys de Son Busquets com una de les principals bosses de sòl urbà per construir-hi habitatge de protecció oficial. Paral·lelament a això, aconseguirem que l'Estat procedeixi a fer les passes necessàries perquè el procés d'edificació dels terrenys de Son Busquets sigui el més ràpid possible d'acord amb la normativa de detall indicada.
  - c) Instà el Govern de l'Estat a aprovar una modificació de l'Impost sobre el Valor Afegit perquè el tipus aplicable sigui del 4% en cas d'adquisició de primer habitatge per a residència habitual.
  - d) Impulsar els canvis normatius perquè els promotors puguin voluntàriament realitzar noves categories d'habitatges a preu màxim o preu taxat que en tot o en part comptin amb els avantatges urbanístics dels habitatges de protecció oficial.
  - e) Modificacions de la llei d'arrendaments urbans i de la llei d'enjudiciament civil perquè generin un marc que garanteixi la recuperació per part del propietari en un termini màxim d'un mes de l'habitatge arrendat en cas d'impagaments de rendes o incompliments contractuals que donin dret a aquesta recuperació.
  - f) Impulsar la modificació de la llei d'hisendes locals a fi i efecte de permetre que els ajuntaments a través de les seves ordenances fiscals puguin exonerar o establir bonificacions de fins al 95% de l'impost d'Instal·lacions, Construccions i Obres referents a habitatges de protecció oficial o altres categories d'habitatge amb preu taxat o màxim.

- g) Impulsar els canvis normatius que permetin que les obres de reforma, rehabilitació o ampliació d'edificacions amb ús residencial es pugui realitzar a través del mecanisme de les declaracions responsables.
- h) Impulsar els canvis normatius que permetin canviar l'ús a locals o oficines i convertir-los en habitatge a través del mecanisme de les declaracions responsables sempre que aquest edifici estigui dins una àrea delimitada per l'Ajuntament com una àrea d'emergència habitacional, unitat d'actuació o figura similar i exigint únicament el compliment de la normativa d'habitabilitat.
- i) Les transmissions per herència d'habitatges, entre familiars de primer, segon, tercer i quart grau no tributin a l'impost de successions.
- j) Elaborar un exhaustiu estudi sobre les possibilitats de limitar la compra d'habitatges per a no residents, així com limitar aquesta compra exigint un mínim de temps de residència a les Illes Balears.
- k) Realitzar immediatament una prova pilot a Eivissa consistent en el lloguer d'un establiment turístic convertint-lo en lloc de residència per a metges, infermers, docents, guàrdies civils i empleats públics de serveis essencials dependents de l'Estat que tinguin plaça assignada a Eivissa i que paguin per aquesta estada com a màxim un terç de la seva retribució.
- l) Garantir que uns dels requisits per accedir a un habitatge de protecció oficial sigui acreditar com a mínim dos anys de residència a les Balears. Si és necessari s'insta què el poder públic que correspongui procedeixi a modificar la normativa que pugui impedir que es posi aquest requisit.
- m) Aconseguir que l'estat cedeixi al Govern Balear tots els terrenys urbans de la seva propietat que estiguin sense ús o infrautilitzats com alguns quarters o residències militars amb la condició que es dediquin a fer-hi habitatges de protecció pública.

- n) Incentivar el lloguer dels habitatges buits o desaprofitats amb rebaixes fiscals.
- o) Promoure la reforma de pisos i cases per adaptar-les a les condicions d'habitabilitat, amb la condició que s'incorporin al mercat del lloguer a preus raonables.
- p) Canvi d'ús d'hotels obsolets i transformar-los en habitatge públic.
- q) Promoure una borsa d'habitatges destinats a joves amb condicions específiques per tal de promoure la seva emancipació.
- r) Creació d'un registre cada municipi de cases tancades. Les que estiguin per manca de recursos per reformar-les poder establir un acord amb cada propietari per gestionar part de la reforma a canvi del compromís a llogar-la a col·lectius determinat i a una determinada renda.
- s) Les que estiguin tancades per falta d'acord entre els hereus, facilitar a través d'un mediador un acord entre aquests i un compromís per posar-les a llogar posteriorment.
- t) Facilitar el lloguer o intercanvi d'habitatges de planta baixa a les persones grans.
- u) Promoure la creació de cooperatives d'habitatges.
- v) Dotació a les normatives urbanístiques poder edificar als solars vacants edificis en coliving, especialment a les ciutats i nuclis de costa, per poder allotjar a treballadors de temporada.
- w) Establir una entitat pública que garanteixi la gestió dels lloguers als particulars, així com una cartera de serveis per el manteniment i altres despeses (IBAVI).

- x) Facilitar els recursos necessaris perquè tots els ajuntaments puguin actualitzar la seva normativa urbanística municipal i unificar criteris en matèria urbanística. Dotació d'uns serveis urbanístics a cada municipi de qualitat i agilitat.

III. Mobilitat i transports

020 Autopistes, desdoblaments i carreteres

- a) Culminar els 450 metres que falten del tram 1 del segon cinturó de Palma.
- b) Augmentar la velocitat a la via de cintura de Palma com a mínim del segon cinturó en el tram de connexió amb l'autopista de Lluçmajor a Palma.
- c) Realitzar les rondes de circumval·lació de diversos municipis com per exemple Inca, Sencelles, Petra, etcètera, consensuadament i minimitzant el consum de territori.
- d) Sembrar de vegetació els voltants dels grans vials dels extraradis urbans.
- e) Millorar la connexió transversal entre els diferents municipis.
- f) Reduir, limitar i controlar l'arribada de vehicles privats a les illes. Establir un pla d'entrada i mobilitat de vehicles privats d'acord amb la capacitat d'acollida d'aquestes.
- g) Mantenir en bon estat la xarxa viària (ferm, senyalització, proteccions, etc.). Pla de millora de la xarxa secundària: reasfaltat i millora de trams perillosos.
- h) Augmentar la seguretat vial amb la conseqüent disminució dels accidents i víctimes del trànsit.

- i) Fomentar la construcció de vials independents per als ciclistes en aquelles carreteres en què es produeix una particular concentració d'aquests esportistes o turistes, i millorar l'amplada i neteja de les voravies on no sigui possible la seva separació.
- j) Fomentar una efectiva educació vial basada en el respecte mutu entre conductors i usuaris de les vies, partint de l'escola com a base.

021 Ferrocarrils

- a) Millorar i fomentar el transport públic: crear un pla pel ferrocarril que vertebrí el territori. Millorar la xarxa i serveis existents. Un pla de millora de les línies i freqüències del TIB. Ampliar les estacions existents perquè puguin acollir trens amb més vagons o cotxes.
- b) Reactivar la possibilitat d'ampliar noves línies sempre que aquestes es demostrin sostenibles des del punt de vista econòmic, social i mediambiental, com podrien ser:
  - a. Sa Pobla-Alcúdia (donant servei al Port d'Alcúdia)
  - b. Manacor-Artà-Cala Rajada
  - c. Palma-Llucmajor-Campos-bifurcació Felanitx/Santanyí
  - d. Palma-Calvià-Andratx
  - e. Ciutadella-Maó
- c) Revisar el Pla director sectorial de mobilitat.
- d) Estendre la gratuïtat del transport públic més enllà d'enguany. Posteriorment aplicariem la gratuïtat a certs col·lectius com per exemple menors, majors, etc., i aplicar tarifes baixes a la resta d'usuaris per fer sempre atractiu i competitiu aquest model de transport.
- e) Reforçar hores puntes amb freqüències cada 10 minuts per la gent que l'agafa cada dia per anar a fer feina o a l'escola.

- f) Potenciar l'ús del ferrocarril entre els residents i els visitants.
- g) Iniciar un projecte de soterrament de vies d'acord amb la seva viabilitat.
- h) Potenciar les activitats culturals divulgatives o museístiques vinculades al món del ferrocarril.
- i) Crear pàrquings dissuasius al voltant de les estacions de tren.

022 Metro i tramvia. Mobilitat urbana.

- a) Mantenir la Línia 1 (Intermodal-UIB) allargant-la fins a Son Espases i el ParcBit en superfície i de la Línia 2 (Intermodal-Marratxí) fins Es Caülls.
- b) Estudiar l'establiment d'una línia amb l'Aeroport semisoterrada que també doni cobertura a la Platja de Palma.
- c) Establir bitllets combinats de metro i ferrocarril amb la possibilitat d'ampliar-los a l'EMT (tarifes especials per a col·lectius determinats o blocs de temps).
- d) Noves línies de metro a Palma. Pere Garau, Polígon de can Valero.
- e) Fomentar l'ús de bicicleta i motocicletes per fer trajectes interurbans.
- f) Regulació dels patinets elèctrics i establiment de normes clares i unificades per el seu ús.
- g) Estudiar la implantació de transport urbà a Inca i Manacor com a mesura desincentivadora de l'ús del vehicle privat.

- h) Dotar a les aturades de bus de les illes, Eivissa, de més informació sobre les línies que la practiquen, com el temps d'espera, etc., per fer-les més atractives pels residents i turistes.
- i) Proposta de sistema de bus als Polígons industrials des de punts estratègics (Palma, Manacor, Inca)

023 Aeroports i transport aeri. Ports.

- a) Assumir les competències en ports i aeroports de les Illes Balears.
- b) Transferir la gestió dels nostres ports, aeroports i aeròdroms a un consorci amb participants de les administracions públiques estatals, autonòmiques, insulars i municipals afectades, sense descartar-hi la participació de capital privat (mai ha de superar el 49%).
- c) Evitar la privatització dels aeroports de les Illes dins del paquet estatal d'AENA i de les torres de control.
- d) Procurar l'existència del major nombre de connexions aèries i marítimes, estudiar la possibilitat de col·laborar en la creació d'una línia aèria pròpia de les illes.
- e) Implantar una tarifa plana universal per a tots els vols interinsulars i unes freqüències mínimes.
- f) Negociar amb AENA, Govern de les Illes, Consell de Mallorca i Ajuntament de Marratxí la creació a Son Bonet d'un Museu Aeronàutic , a més de mantenir la seva funció per a l'aviació esportiva. Consensuar amb les institucions el manteniment de la zona verda de Son Bonet.
- g) No aprovar cap "ecotaxa" aèria que afecti als territoris extrapeninsulars.

- h) Paralització de l'ampliació de l'aeroport. Eliminar l'augment de la capacitat o activitat aeroportuària.

IV. Territori i Medi Ambient

024 Ordenació del territori i política urbanística

- a) Promoure un urbanisme sostenible i adequat a la nostra realitat territorial. El nostre compromís mediambiental dona suport a solucions que integren les energies renovables i reactiven la construcció pública i edificació civil.
- b) Establir plans per reformar, modernitzar i rehabilitat els centres urbans i les barriades de les nostres ciutats i viles a partir de criteris sostenibles i de respecte pel patrimoni. La reforma interior és una aposta per la qualitat de vida i per donar un valor afegit al nostre comerç i al turisme. Hi ha municipis que, gràcies a una bona política, han aconseguit en aquest sentit uns resultats molt rellevants tant per als veïnats com en relació amb els seus visitants, tant en benestar com en dinamització econòmica.
- c) Propiciar com a eix estructural en el sector de la construcció la rehabilitació per sobre del consum de sòl nou. Per això desenvoluparem i aplicarem la Llei 8/2014, de 26 de juny, de rehabilitació, regeneració i renovació urbana per desenvolupar polítiques de promoció i premi de la rehabilitació davant aquelles actuacions que es desenvolupin en sòls nous.

025 Parcs naturals i espais protegits (ENP)

- a) Posar en valor els espais naturals protegits (ENP) com una de les senyes d'identitat de les Illes. Els ENP són els representants dels nostre patrimoni natural, i el seu futur ha de ser sinònim de consens.

- b) Millorar la gestió dels nostres ENP i desenvolupar tota la normativa vigent, habilitar noves fórmules per poder disposar de més recursos humans, econòmics i materials.
- c) Crear noves oportunitats de col·laboració entre el sector públic i privat per tal que això ens permeti de disposar de nous mercats de feina.
- d) Sustentar i conservar un patrimoni natural públic amb drets i obligacions. Esbrinar nous àmbits d'oci gratuït que ens permeti millorar el coneixement dels nostres ENP. Cercar la corresponsabilitat de tots els sectors per poder gaudir i conservar el nostre patrimoni natural.
- e) Reconstruir, habilitar i mantenir les edificacions existents dins els parcs i donar-los un ús adequat.
- f) Millorar la gestió de les espècies emblemàtiques i pròpies de les Illes, els seus hàbitats i realitzar un control respectuós amb l'ambient de les espècies invasores.
- g) Creació del parc natural de Ponent a Palma.
- h) Crear nous espais natural protegits a les zones (ZEC) més valuoses, però sempre a través del consens amb la propietat privada.
- i) Potenciar els ENP com a nova oferta turística.
- j) Reconeixement per l'Administració de la custòdia del territori com una eina de conservació dels ENP.
- k) Crear una comissió per al desenvolupament de la custòdia del territori amb l'objectiu de contribuir i fer créixer la custòdia des del nivell institucional més elevat.
- l) Posar en marxa la primera convocatòria d'ajuts per a promoció de tècnics de custòdia de territori.

- m) Constituir una comissió de seguiment tripartida (pescadors, científics i Administració) a totes les àrees marines protegides per poder fer-ne una gestió real i efectiva.
- n) Compromisos amb la mar Balear : crear progressivament una xarxa de santuaris marins que cobrirà un 10% de la mar Balear, posar en marxa plans de conservació i recuperació d'hàbitats i espècies vulnerables, garantir una pesca sostenible i acabarem amb el furtivisme i el comerç fraudulent, millorar la qualitat de les nostres aigües litorals. Incrementar les partides pressupostàries destinades a la mar.
- o) Realitzar un recàlcul de les ajudes econòmiques als Parcs Nacionals que han de tenir en compte la superfície real del Parc Natural de Cabrera.

026 Costa i ports

- a) Per una vertadera transferència de les competències en matèria de costes i litorals, dotat de recursos materials i humans necessari, que puguin donar solució als problemes dels restauradors de la zona.
- b) Protegir els pescadors. Tota modificació o bé d'infraestructures o bé de funcionament dels ports ha de ser consensuada prèviament amb aquest sector.
- c) Assumir les competències de gestió de ports de l'Estat de les Illes manco el de Palma. Assumir la gestió de totes les instal·lacions nàutiques dels ports de l'Estat a les Illes Balears.
- d) Conservar la gestió pública dels ports de les Illes pels següents motius:
  - a. Generen beneficis econòmics per a la Comunitat.
  - b. Per les oportunitats dels ciutadans de les Illes enfront dels visitants.
  - c. Pel caràcter social d'aquestes instal·lacions.

- e) Custodiar l'equilibri entre la tipologia d'instal·lacions i usuaris.
- f) Gestionar tots els ports de les Illes de forma acurada, transparent i respectuosa amb el medi.
- g) Potenciar l'ús de les marines seques i pantalans flotants a l'estiu.
- h) Arbitrar mesures per al traspàs de bases entre "intervius" i assegurar la transparència en la gestió dels amarraments.
- i) Procediment extraordinari per regularització temporal de marines seques implantades fa anys fora de l'espai portuari quan s'acrediti que al port no existeix espai suficient per acollir aquestes marines i al municipi no existeixi sòl industrial.

027 Caça

- a) Suport i compromís amb la continuïtat de l'exercici de les activitats cinegètiques degudament ordenades i respectuoses amb els cans i el medi ambient.
- b) Que tots els caçadors siguin tractats en condicions d'igualtat per l'Administració insular.
- c) Defensar les competències de les Illes Balears davant qualsevol possible normativa estatal en matèria de benestar animal que suposi una invasió o desapoderament competencial.
- d) Respectar i defensar les modalitats tradicionals de caça de les Illes Balears, caça amb cans, la caça de tords en coll, de conills amb cans eivissencs i amb cans de Menorca, de cabres amb llaç i de perdius amb bagues, entre d'altres possibles.
- e) Mantenir la caça en els terrenys cinegètics d'aprofitament comú, sobretot les modalitats tradicionals.

- f) Aprovar des del Consells el pla d'estratègia de caça i gestió cinegètica.
- g) Col·laborar amb les associacions i societats de caçadors per al desenvolupament de projectes com la millora dels hàbitats o recuperació d'espècies cinegètiques, així com investigació i formació del patrimoni cinegètic. Reconèixer la importància de les societats de caçadors dins el món de la caça i el seu paper dins espais naturals..
- h) Modificació de la normativa que permet que la taxa sobre llicències de caça sigui el més reduïda possible i el més igualitària entre col·lectius.
- i) Realitzar exempcions o bonificacions de la taxa per llicència de caça de caràcter social per a aquells caçadors amb dificultats econòmiques i per les persones grans retirades.
- j) Modificar el PORN del Parc Natural de Llevant perquè als terrenys lliures es pugui caçar com a la resta de municipis si, com a mínim, estàs adherit al Pla Marc d'Ordenació Cinegètica del Consell i també altres PORN on la col·laboració entre les societats de caçadors i l'administració en la conservació i millora del territori.
- k) Mantenir colls en finques públics pels que no poden disposar d'un vedat privat, com per exemple Son Real.
- l) Congestionar les finques del Govern i el Consell de Mallorca per poder fer-hi caça tradicional dins aquestes i control poblacional d'espècies.

028 Zones forestals

- a) Practicar una política forestal pròpia, que reconegui les particularitats de cada una de les nostres illes.
- b) Dur a terme una política forestal sostenible que valori els productes tradicionals i cerqui noves iniciatives.

- c) Potenciar el teixit industrial forestal illenc com un actor important per la reconversió d'aquest espai. Utilització ordenada i sostenible de la biomassa com a font energètica.
- d) Establir mecanismes per a la utilització racional, ordenada i sostenible dels recursos forestals de les Balears.
- e) Que els municipis o mancomunitats, disposin de maquinària transportable per tal que els petits propietaris forestals puguin dependre's de les restes de poda i convertir aquestes restes en un recurs, pagant un lloguer o un percentatge de la quantitat obtinguda.
- f) Promocionar la implantació de calderes de calefacció i electricitat tant d'ús públic com privat a través de la biomassa
- g) Augmentar i racionalitzar els recursos per a la lluita contra els incendis forestals.
- h) Elaborar un pla de neteja i manteniment dels principals torrents de les Illes.

029 Gestió de l'aigua

- a) Desenvolupar una política de la gestió de l'aigua sota la premissa que és un recurs limitat. Cal una vertadera política global de l'aigua que l'entengui com un tot, entenent el recurs de manera circular i sostenible.
- b) Garantir la potabilitat de l'aigua corrent a qualsevol indret de la nostra comunitat.
- c) Realitzar una gestió integral dels recursos hídrics de les Illes tot utilitzant l'eina de les interconnexions.
- d) Revisar i fer un nou pla efectiu de manteniment i funcionament de les depuradores de les Balears.

- e) Realitzar un pla de seguiment de depuració i un pla de millora i eliminació progressiva d'emissaris.
- f) Establir programes de control ambiental per reduir la contaminació.
- g) Realitzar un pla pilot d'adobament sostenible.
- h) Apostar per la reutilització a través d'un programa de depuració a la carta que permeti disposar d'aigua adequada per a cada tipus de demanda de reutilització.
- i) Prioritzar l'ús d'aigua depurada per al reg, tant dels parcs públics com de l'agricultura, en la mesura que sigui possible.
- j) Donar participació en la gestió de la depuració a les comunitats de regants.
- k) Tenir cura del manteniment de totes les xarxes d'abastament de l'aigua i millorar les canalitzacions de les principals vies.
- l) Fomentar convenis de col·laboració entre les administracions pel establir mesures d'estalvi i reutilització de l'aigua.
- m) Manteniment de la xarxa de depuradores i ampliació de les seves capacitats.
- n) Introduir nous sistemes de depuració més efectius i menys contaminants.
- o) Tenir cura del manteniment de totes les xarxes d'abastament de l'aigua. Millorar les canalitzacions de les principals vies i donar suport a les administracions municipals en la millora de les xarxes de distribució d'aigua potable per tal d'evitar-ne pèrdues significatives.

- p) Fomentar un sistema perquè les piscines públiques i privades puguin fer servir aigua tractada de la mar com a mesura ecològica.

030 Polítiques energètiques

- a) Apostar per les energies renovables i netes. Prioritzar i estimular les energies alternatives enfront de les que utilitzen combustibles fòssils. Promocionar la seva utilització i impulsar mesures de suport per a l'autogeneració i evacuació de sobrant a la xarxa. Prioritzar l'ús de les energies fotovoltaïques i les associades a la gestió i neteja dels boscos.
- b) Tendir cap a un model que reforci el sistema elèctric balear i que procuri evitar la dependència exterior i dels combustibles fòssils (tendir cap a la sobirania energètica).
- c) Fomentar l'ús o substitució d'aparells lumínics i electrodomèstics vells per d'altres de baix o molt baix consum elèctric.
- d) Establir nous criteris d'eficiència energètica a la Mediterrània per la construcció i rehabilitació d'habitatges (aïllants tèrmics, orientació, materials, disseny, accés al llum natural, etc.) així com la construcció bioclimàtica, que permetin el major estalvi energètic.
- e) Crear nous estímuls amb la possibilitat de rebaixes fiscals vinculades a les auditories energètiques.
- f) Idear iniciatives per eliminar la pobresa energètica. Crear tarifes per a trams social i de serveis públics i establir el concepte d'abastament energètic de caràcter social.
- g) Impulsar l'estudi i la recerca per tal d'optimitzar els recursos energètics, així com la consecució de noves formes de provisió energètica respectuosos amb el medi. Realitzar actuacions per avançar cap a un transport sense emissions.

- h) Fer un clúster per a l'anàlisi i aplicació de noves tecnologies de mesures de climatització a la Mediterrània adreçat prioritàriament al sector turístic i residencial.
- i) Realitzar campanyes que comportin la sensibilització de la societat respecte al consum racional de l'energia i la necessitat d'estalvi.
- j) Adquirir el compromís que totes les administracions públiques seran consumidores d'energies renovables.
- k) Oposició total a les prospeccions petrolíferes o de gas a les costes de les Illes Balears ara i en el futur.
- l) Fomentar la instal·lació de parcs o plaques fotovoltaïques a terrenys urbans (terrats, etc.) com a alternativa al consum de sòl rústic.
- m) Estudiar parcs eòlics marins com a possible solució energètica ecològica a les Illes.

031 Residus

- a) Apostar per un tractament correcte per a cada residu i igual per a tots els ciutadans de les Illes.
- b) Realitzar una gestió eficient dels residus perillosos per garantir la salut humana i conservar els nostres recursos naturals.
- c) Racionalitzar un tractament igual dels residus per a totes les illes i abaratir l'actual gestió dels ajuntaments.
- d) Agilitzar la tramitació administrativa entre administracions desenvolupant convenis de col·laboració i creant nous mecanismes de gestió.

032 Administració ambiental

- a) Agilitzar i simplificar la tramitació ambiental. Posar punt final a l'enfrontament entre l'Administració ambiental i el desenvolupament econòmic.
- b) Establir nous mecanismes per millorar la tramitació de la Comissió Balear de Medi Ambient (CBMA) i fer la seva gestió més transparent i àgil, garantint l'especialització de professionals a cada àrea a tractar i tenint present l'opinió dels col·legis professionals.
- e) Consolidar l'IBANAT com a Centre de Emergències forestals.
- f) Tornar a crear Espais de Natura per a la gestió dels Espais Naturals protegits.
- g) Apostar per la responsabilitat social i ambiental corporativa per avançar contra el canvi climàtic.
- h) Convertir el sector turístic de les Balears en un referent europeu i mundial en la lluita contra el canvi climàtic.

033 Educació ambiental

- a) Crear nous mecanismes per a la formació i conscienciació ambiental a tots els sectors social i productius.
- b) Conèixer és protegir. Fer una decidida educació ambiental sobretot implicant els municipis i les diferents associacions perquè tothom conegui la riquesa ambiental més pròxima.

V. Salut

034 Administració sanitària

- a) Acomodar el sistema sanitari per donar respostes a l'envelliment progressiu de la població i al fort increment de les patologies cròniques associades a les persones d'edat avançada. Això necessitarà hospitals de crònics, hospitals de mitja estada, centres de dia, residències assistides i especialistes en geriatría.
- b) Adequar el model assistencial diferenciant l'atenció hospitalària dels processos aguts dels crònics mitjançant un seguiment i distribució adequada segons el perfil del pacient.
- c) Crear un departament de coordinació entre l'atenció primària i l'hospitalària evitant-ne la fragmentació.
- d) Centrar l'assistència en el pacient i la seva família, els quals s'ha d'implicar en el control i en les decisions que afectin la seva salut donant-los tota la informació adient amb màxima transparència, oferint-los opcions alternatives i respectant les seves decisions.
- e) Millorar els processos de compra, control de costs i ús de material sense reduir l'eficàcia assistencial.
- f) Procurar l'eficiència dels processos administratius i de gestió per adequar l'estructura burocràtica i poder donar preferència a la contractació de personal sanitari.
- g) Establir temps màxims raonables de compliment obligatori per a les llistes d'espera així com mesures de contingència en casos eventuais d'incompliment.

- h) Implementar sistemes per a la detecció dels casos que superen el temps establert per l'atenció del pacient i adequar procediments per a la seva activació.
- i) Augmentar l'autonomia insular en la presa de decisions en la sanitat que afectin personal, despesa corrent i inversions.
- j) Garantir als pacients illencs els seus drets lingüístics per part dels professionals de la sanitat pública autonòmica.

035 Carta de serveis sanitaris

- a) Implementar l'hospitalització domiciliària.
- b) Implantar una oficina d'avaluació que reconsideri l'actual cartera de serveis, tant per a la introducció de noves prestacions com per a l'eliminació de les existents que es considerin obsoletes, incloent-hi medicaments, pròtesis, implants i material auxiliar.
- c) Implementar la gestió de control de models predictius de reingrés hospitalari en benefici de la reducció d'aquests ingressos.
- d) Vincular la introducció de noves prestacions i equipaments a la necessitat i eficiència contrastada per a la millora de la salut.
- e) Impulsar campanyes informatives de sensibilització i de prevenció de l'obesitat entre els joves i adults. Augmentar l'oferta d'activitat física regular per disminuir l'obesitat.
- f) Desenvolupar nous plans sanitaris sectorials i reconsiderar els existents (salut mental, cardiovascular, càncer, gerontologia, educació sanitària, nutrició, prevenció de malalties de transmissió sexual, drogodependències, etc.).
- g) Crear equips de treball i d'atenció urgent per als adolescents en risc.

- h) Normalització de l'epilèpsia i la lluita contra l'estigmatització dels que la pateixen.
- i) Garantir l'accés a les cures pal·liatives tant hospitalàriament com domiciliària, i dotar-los de recursos adients.
- j) Atendre les recomanacions i treballar conjuntament amb els col·legis professionals relacionats amb la salut, per l'organització dels seus serveis d'acord amb els responsables dels centres i hospitals. Com per exemple el col·legi de fisioterapeutes, que reclamen millores en la cartera de serveis, instal·lacions i reduir ratis.
- k) Assumim la gran importància de la salut de la població infantil i juvenil, a cops la més vulnerable, i defensarem les propostes de l'Associació Espanyola de Pediatria i de la Societat de Pediatria Balear.
- l) Regular i consolidar les places de dietistes-nutricionistes en tots els hospitals de les illes, crear places als hospitals que no compten amb aquets servei, desenvolupar el projecte de dieta i nutrició dins atenció primària.
- m) Incloure el fisioterapeuta i si es possible dentista dins la targeta sanitària.
- n) Reforçar el transport sanitari a la part forana.

036 Atenció primària

- a) Incrementar el pressuposts d'atenció primària.
- b) Dotar l'atenció primària de més tecnologia.

- c) Millorar l'accés i l'atenció telefònica als usuaris, potenciant la telemedicina.
- d) Procurar l'accés a proves diagnòstiques i complementàries des d'Atenció Primària.
- e) Propiciar una reestructuració de l'Atenció Primària que la situï com l'autèntic eix al voltant del qual ha de pivotar la nostra assistència sanitària, des d'on el model sanitari de la gestió de la salut es prioritzi en relació amb el de la malaltia.
- f) Realitzar de forma urgent les obres necessàries de reformes o obra nova per tal que els centres de salut o atenció primària puguin tenir tots els serveis en espais adequats.
- g) Potenciar la figura de la infermera especialitzada o gestora de casos pel seguiment i evolució dels pacients diagnosticats i amb tractament pausat, en patologies menors o cròniques controlades pel personal mèdic.
- h) Aprofundir en la lliure elecció de metge i ampliar-la a pediatres i ginecòlegs.
- i) Potenciar la cirurgia ambulatoria a l'hospitalització i el tractament a domicili així com el control telemàtic de les dades dels pacients i del compliment terapèutic.
- j) Reorganitzar i reordenar el sistema d'urgències i emergències extrahospitalàries.
- k) Definir clarament els àmbits d'actuació del 061 i del SUAP (servei d'urgències d'atenció primària) i dotar aquest del nombre d'equips adients als límits poblacionals raonables (els actualment establerts no es compleixen) de població assistida, solucionant l'actual sobrecàrrega excessiva que pateixen aquests professionals.

037 Atenció especialitzada i hospitalària

- a) Incorporar als centres de salut la presència de més especialistes així com la possibilitat de realitzar proves diagnòstiques com RX entre d'altres.

- b) Ferem realitat un observatori per desenvolupar i dinamitzar la estratègia de les malalties minoritàries a les illes Balears.
- c) Reduir la incidència del VIH amb un Pla d'Acció específic amb eines que tenen un immens potencial preventiu i que és recomanat per experts. Dispensar la medicació PREP als centres de salut de primària directament.
- d) Potenciar les especialitats de geriatria, al·lèrgologia, clínica del dolor i psicologia.
- e) Establir plans sectorials específics per a problemàtiques concretes de gran incidència sobre la societat: VIH, drogodependència, tabaquisme, alcoholisme, malalties al·lèrgiques i intoleràncies alimentàries, malalties cròniques degeneratives, patologies psíquiques i físiques, malalties estranyes, etc.
- f) Millorar les polítiques a favor de la salut mental, tot propiciant la seva integració en el sistema. Redefinir el pla de salut mental amb una atenció especial a la problemàtica dels malalts mentals crònics en situació d'abandó, i també l'Alzheimer i la resta de malalties neurodegeneratives, que afecten preferentment les persones grans.
- g) Normalització de la neurodiversitat. Assegurar l'atenció socio sanitària, psicològica, educativa i laboral adequada a les persones neurodivergents.
- h) La coordinació entre l'assistència sanitària, la socio sanitària i el serveis socials ha de ser un punt clau en la política sanitària dels pròxims anys.
- i) Cobrir el dèficit històric existent a Menorca i Eivissa respecte a l'atenció de les malalties mentals mitjançant la promoció de tallers ocupacionals, centres de dia, serveis de diagnòsi així com l'atenció precoç de l'autisme, etc.
- j) Estudiar la lliure elecció d'hospital en els casos de cirurgia electiva.
- k) Crear equips i programes multidisciplinaris per a malalties cròniques i malalties rares.

- l) Dotar els hospitals i centres de salut importants d'unitats del dolor i d'unitats especialitzades en el malalt terminal i l'acompanyament a una mort digna i sense patiment.
- m) Impulsar campanyes sobre el suïcidi , sobretot entre joves i dones, sempre amb respecte i cura .
- n) El servei de radioteràpia, entre d'altres, a Eivissa i Menorca s'han d'oferir en idèntiques condicions que a Mallorca.

038 Agilitzar l'atenció al pacient

- a) Establir temps màxims d'espera per a les consultes d'atenció especialitzada i per a les proves diagnòstiques complementàries.
- b) Treballar, negociant amb els professionals i les organitzacions sindicals, per perllongar l'horari de funcionament regular dels centres sanitaris, com per exemple les unitats bàsiques de salut.
- c) Els hospitals amb concert amb IB salut, Hospital Sant Joan de Déu, Creu Roja, etc. han de poder compartir la informació dels pacients derivats del sistema sanitari públic.
- d) Definir un marc estable de col·laboració amb la sanitat privada per atendre els processos que més incidència tenen en les llistes d'espera.

039 Gestió dels centres sanitaris

- a) Definir uns estàndards de qualitat obligatoris per a tot el sistema. L'oficina d'avaluació serà l'encarregada de l'avaluació i control. Els controls han de ser objectius, periòdics i enfocats cap a l'eficiència, l'atenció als malalts i la seva satisfacció amb el servei rebut.
- b) Negociar amb es proveïdors el pagament del deute actual. S'han d'intentar reduir els terminis de pagament als proveïdors fins a arribar al termini legalment establert.

- c) Impulsar una renovació tecnològica del nostre Servei de Salut, no tant als dos grans hospitals, Son Espases i Son Llätzer, com als hospitals comarcals i de totes les illes i, molt especialment, a l'Atenció Primària.

040 Incentivar i valorar els professional de la salut

- a) Incrementar el nombre de professionals sanitaris, en especial metges, mitjançant polítiques de fidelització d'aquells que realitzen la residència en els nostres hospitals públics. Els estudiants de la nostra facultat de medicina, la importació de professionals d'altres països, revisar l'actual model de convalidació de títols i tot això acompanyat de millores salarials i beneficis socials.
- b) Control i seguiment del recanvi generacional de professionals sanitaris per mantenir al dia la cobertura de les necessitats.
- c) Consolidar i estabilitzar les plantilles, especialment a l'atenció primària, els hospitals comarcals i les illes menors, per tal d'evitar l'excessiu canvi permanent dels professionals.
- d) Prioritzar la formació dels professionals. Aprofundir en la implantació de la carrera professional, establint els mecanismes d'acreditació que permetin l'avançament de nivell.
- e) Definició i desenvolupament de la carrera professional, orientada als professionals del Servei de Salut i inspirada en l'autoformació en sintonia amb els objectius de la política sanitària.
- f) Impulsar un nou sistema de motivació i incentivació professional segons objectius i esforç relatiu.
- g) Establir mecanismes per lluitar contra la síndrome d'esgotament professional (*burnout*) així com per a la prevenció de les agressions i de la pressió sobre el personal sanitari.
- h) Proposar la derogació del Decret de jubilació obligatòria a 65 anys permetent la continuació voluntària fins a 70. Creació de la figura del professional sènior per a tots aquells retirats que vulguin continuar col·laborant amb el sistema sanitari.

- i) Potenciar la figura i el funcionament eficient i real dels Comitès d'Ètica Específics dins el marc assistencial hospitalari. Marcar els objectius, composició i funcionament d'aquests dins el mapa sanitari illenc.
- j) Consolidar el lloc de feina per a aquells professionals interins majors de 50 anys i amb més de 15 anys de servei a l'IB-SALUT que demostrin les competències adients per al seu lloc de feina amb la finalitat de garantir i augmentar la qualitat de l'atenció al pacient.
- k) Implementar programes que garanteixin el domini de la llengua catalana per als professionals.
- l) Adopció de mesures urgents per augmentar i estabilitzar els sanitaris que presten servei a Eivissa. També a les altres illes on també comença a donar-se el problema. Aportar alternatives al problema d'habitatge a Eivissa i Formentera, on molts professionals renuncien a places i contractes per la impossibilitat de trobar habitatges a preus assequibles. Apujades de retribucions, reducció de la mobilitat, bonificacions i deduccions a l'IRPF. Pujada significativa del plus d'insularitat. Complement de triple insularitat per als funcionaris de Formentera. Millorar l'accés a la formació permanent i realitzar altres polítiques per fidelitzar els llocs de treball.

VI. Benestar Social i qualitat de vida

041 Les famílies

- a) Reforçar les famílies com a àmbit de referència de les polítiques socials, atenent a les seves característiques i necessitats a l'hora d'establir els criteris de repartiment d'ajuts, descomptes o reduccions tarifàries d'acord amb els ingressos o renda per càpita dels seus membres. En particular es consideraran les famílies amb situacions de dificultats o perill de risc d'exclusió social.

- b) Defensar la classe mitjana perquè realment puguin accedir al repartiment de les ajudes i altres beneficis socials.
- c) Adoptar les mesures pertinents per flexibilitzar horaris i altres elements professionals per tal de poder conciliar la vida laboral dels pares amb les necessitats d'atenció i seguiment dels fills. Promoure guarderies vinculades als centres de treball quan sigui viable.
- d) Dur a terme una política efectiva en pro de la maternitat i de tots els elements que acompanyen el naixement d'un infant. Ajuda durant l'embaràs, el part, l'alletament, suport tècnic durant els primers mesos, etc. Fomentar la implicació del pare com a corresponsable en tot aquest procés tot igualant drets i deures amb els nadons i en l'àmbit laboral. En cap cas la maternitat, o ús dels drets de la paternitat, ha de ser una causa per a l'exclusió laboral.
- e) Donar suport en aquelles famílies que presentin dificultats per a la concepció, bé amb criteris mèdics o derivant-los cap a l'adopció quan això no sigui possible.
- f) Promoure l'equilibri en l'assumpció de les tasques domèstiques per part de tots els membres del nucli familiar i evitar caure en rols o criteris sexistes.
- g) Compensar les desigualtats i fomentar la igualtat entre aquells col·lectius més vulnerables.
- h) Promocionar la figura del mediador familiar. En cas de conflicte familiar, promoure la mediació per tal de contribuir a trobar els mecanismes que puguin tendir a enfortir la família i donar solució als problemes que hi puguin generar tensió o posar en perill la seva pròpia continuïtat; i, en cas de ruptura, minimitzar les conseqüències de la separació per a tots els membres de la família.

042 Violència de gènere

- a) Promourem mesures per atorgar una seguretat més efectiva per a les víctimes de violència de gènere.
- b) Impulsarem campanyes per conscienciar sobre la importància de denunciar la violència de gènere.
- c) Eliminarem els missatges sexistes en l'àmbit dels mitjans de comunicació de la comunitat autònoma.
- d) Promourem una major damnificació per a les víctimes.
- e) Dotació de mitjans suficients a serveis socials que intervenen en aquest àmbit i millora en la formació dels policies per a garantir una atenció de les possibles víctimes des del minut zero.
- f) Incidir en les polítiques igualitàries, més properes i participatives.
- g) Crear centres de crisi oberts 24 hores per a garantir l'atenció psicològica, jurídica i social a les víctimes de violència de sexual, per complir el mandat del Consell d'Europa i la llei orgànica 10/2022 de Garantia de Llibertat Sexual.

043 Atenció a la pobresa i la marginació

- a) Procurar que tots els ciutadans tinguin la necessitat d'alimentació coberta, puguin mantenir el seu domicili i tenir un projecte de vida que els permeti sostenir-ho.
- b) Vetlar perquè el servei d'acollida de les persones que han perdut el seu habitatge per diversos motius i es troben en situació de risc social sigui realitzat amb condicions tant tècniques com pressupostàries adients.

- c) Realitzar un bon seguiment del manteniment dels edificis dels casals d'acollida i dels pisos, juntament amb els serveis de menjadors socials.
- d) Prevenir l'abandonament escolar i, si escau, promoure el retorn al sistema educatiu.
- e) Fer un seguiment del risc d'exclusió dels joves amb dèficits formatius i manca de treball.
- f) Promoure l'accés a la feina de les persones en situació de vulnerabilitat social.
- g) Evitar el malbaratament alimentari fent servir els excedents alimentaris.
- h) Garantir una atenció adequada a les persones que han estat víctima de la violència de gènere i els seus fills.
- i) Assegurar l'autonomia de les persones afectades de discapacitat i les persones majors envers les activitats de la vida quotidianes.
- j) Recuperar els serveis socials comunitaris, promocionar les associacions i les estructures intermèdies.

044 Tercera edat i dependència

- a) Millorar les ajudes socials i beneficis fiscals a les famílies que contractin personal a la cura de gent gran.
- b) Creació d'una Comissionat adscrit a la Conselleria de Presidència de recursos socio-sanitaris. Funció: planificar i coordinar els recursos socio-sanitaris, sobretot, en matèria de dependència, cronicitat i salut mental, així com millorar la coordinació, sinergies i supervisió dels recursos concertats i privats del sistema. Hi participaran: representants de

la Conselleria d'afers socials, Conselleria de salut, consells insulars i ajuntaments.

- c) Incorporar els dietistes-nutricionistes als serveis socio-sanitaris d'atenció a persones dependents i grups vulnerables, com residències, centres de dia, etc.
- d) Potenciar les polítiques actives d'envelliment gestionades des dels centres d'atenció, foment de l'associacionisme i voluntariat de la gent gran.
- e) Programar activitats esportives adreçades a la gent gran (natació, aiguagim, taitxí, etc.) de manera conjunta amb els ajuntaments, així com tallers neurocognitiu.
- f) Acostar les persones grans a l'ús de les noves tecnologies digitals de la comunicació per suavitzar la bretxa digital.
- g) Crear nous centres de dia públics o concertats amb la iniciativa privada i augmentar els horaris, sobretot en cap de setmana.
- h) Ampliar i millorar el servei de teleassistència i suport a l'entorn familiar de les persones grans o amb discapacitat.
- i) Promoure l'ajuda domiciliària: neteja, compres, menjars, reparacions, etc., en cooperació amb els ajuntaments.
- j) Donar suport a les persones grans que viuen soles per trencar el seu aïllament.
- k) Activar els protocols d'actuació contra la violència envers la gent gran i les persones discapacitades.
- l) Agilitzar l'accés a les places de residències públiques i fer-les més familiars.

- m) Promoure la figura de l'assistent sènior, com a analista, assessor, etc. en qualsevol àmbit de la societat, públic o privat ja que els coneixements adquirits i les experiències viscudes siguin aprofitables al màxim.
- n) Crear més pisos tutelats amb monitors especialitzats i potenciar la creació de llars compartides.
- o) Augmentar les residències especialitzades en salut mental.
- p) Més coordinació entre atenció primària – hospitalària i serveis socials.
- q) Crear la figura de gestió de casos en els serveis socials.
- r) Establir la formació de cuidadors professionals de gent dependent.
- s) Crear l' IMD (Institut Mallorquí de la Dependència) ubicat a Son Dureta.
- t) Transformar Son Dureta en un centre integral de dependència i fer-lo seu del IMD.

045 Menors

- a) Garantir el dret als menors a poder disposar d'una família en el cas de pèrdua de la pròpia o d'impossibilitat pel seu interès de mantenir-s'hi, bé mitjançant una família d'acollida, com a solució provisional, o una d'adopció.
- b) Els criteris per dur a terme les adopcions han de tenir en compte els interessos dels infants i la idoneïtat de la família adoptant amb independència de la tipologia que tingui aquesta (tradicional, monoparental, homosexual, etc.)

- c) En els casos d'adopcions extracomunitàries es mantindran els mateixos criteris, excepte que el país d'origen en fixi d'altres més restrictius. En tots els casos es procurarà la major agilitat en les gestió dels tràmits pertinents i la seguretat jurídica de les accions dutes a terme.
- d) Adoptar una política contra el maltractament infantil integrat que abracci tant els àmbits familiars com escolars o del seu entorn social.
- e) Informar els nins sobre quins són els seus drets i com els poden exercir d'una manera que sigui comprensible a la seva edat.
- f) Dotar els centres escolars i els gabinets mèdics i socials dels equips per poder actuar i donar suport als menors maltractats.
- g) Garantir per part dels pares i educadors que els materials escrits o audiovisuals, per Internet o qualsevol altra via a què accedeixin, no són portadors de continguts que puguin ser negatius per a la seva correcta formació o seguretat.
- h) Promoure l'erradicació la pobresa infantil.
- i) Establir mesures fermes i adients per tractar la problemàtica del bullying.
- j) Garantir la seguretat i integritat de qualsevol menor que es trobi tutelat per les administració públiques.
- k) Assumim les demandes i consideracions d'UNICEF Balears per als infants i adolescents: cada infant i adolescent serà valorat, respectat i tractat justament dins la seva comunitat. Les veus, necessitats i prioritats de cada infant i adolescent es tenen en compte en totes les decisions que els afectin. Tots tendran accés als serveis essencials i de qualitat. Tots han de viure en entorns segurs i nets. Compromís amb els infants i adolescents a escala global i amb els mecanismes de governança de la política local d'infància.

046 Immigració

- a) Impulsar un pacte per la immigració dirigit a facilitar l'adaptació dels nouvinguts a la realitat de les Illes Balears amb reconeixement dels seus drets i deures per tal de refermar la convivència social i futur.
- b) Garantir que aquests pobles no visquin d'esquena els uns dels altres sinó formant part d'un projecte comú, que es fonamenti en el respecte per la seva identitat d'origen, però també amb els fonaments de la societat illenca que els acull i que ells han triat per viure.
- c) Posar en marxa programes per facilitar la integració dels immigrants a la realitat cultural i lingüística del país (cursos, parelles lingüístiques, etc.), així com als valors que constitueixen el nostre ordenament cívic com són la llibertat dels individus, la tolerància o el reconeixement dels drets i deures de les persones com a ciutadans.
- d) Activar els mecanismes d'inserció laboral o d'atenció singularitzada (mediadors socials) per evitar situacions d'exclusió o marginalitat.
- e) Actuar d'acord i en col·laboració amb les entitats i associacions que els representen per tal d'aconseguir una major efectivitat.
- f) Compliment de la legislació d'estrangeria en relació amb el retorn de les persones que han entrat o romanen il·legalment a les Illes Balears.

047 Persones LGTBI

- a) Reduir la incidència del VIH amb un Pla d'Acció específic amb eines que tenen un immens potencial preventiu i que és recomanat per experts. Dispensar la medicació PREP als centres de salut de primària directament.

- b) Vetlar pel compliment de la igualtat de tracte i no discriminació, i garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans, intersexuals, i dotar pressupostàriament les partides per a aquesta finalitat, en l'àmbit de les seves competències.
- d) Atendre, en els respectius àmbits d'actuació, la defensa i protecció integral de les persones LGTBI, i especialment en aquelles franges d'edat de formació o de major dependència com són la infància, la joventut i la tercera edat.
- e) Desenvolupar polítiques actives de suport a les famílies de lesbianes i de gais, i per garantir el dret de tothom a la formació d'una família i de poder accedir a les tècniques de reproducció assistida, incloses les noves tècniques de gestació per substitució, i garantir el reconeixement de tots els drets dels infants nascuts per aquest tipus de gestació.
- f) Defensar la protecció integral de les persones LGTBI, i especialment en aquells àmbits com l'ensenyament, la sanitat, els serveis socials o la seguretat, on és més necessari disposar de la formació de professionals i de protocols específics per a la garantia i protecció de les persones LGTBI en situacions de vulnerabilitat.
- g) Portar a la pràctica iniciatives de difusió i de conscienciació sobre els drets de les persones i la diversitat familiar LGTBI com a exercici de llibertat i exemple de protecció dels drets humans fonamentals, que empara l'actual marc legal.

048 Prostitució femenina i masculina

- a) Promoure actuacions per a millorar les seves condicions de vida, així com la cobertura social i sanitària corresponent.
- b) Estimular mesures per facilitar la sortida professional alternativa de les persones que ho desitgin.

- c) Campanyes de conscienciació contra l'explotació sexual de les persones i les noves formes de prostitució.
- d) Actuació contundent contra les xarxes de tràfic de persones amb finalitats sexuals.

049 El tercer sector

- a) Establiment de mecanismes per donar suport a les associacions, mitjançant l'assessorament tècnic i legal, d'infraestructures, subvencions, etc. i fer una anàlisi de les dades sobre las demandes per trobar solució a les seves demandes per part de les administracions públiques.
- b) Establiment de projectes mixtos entre les administracions públiques i el tercer sector. Garantir els ingressos i la cobertura a les necessitats bàsiques d'aquest sector i lluitar contra la bretxa digital.
- c) Reconeixement de la representativitat del tercer sector, desenvolupament de pactes sectorials establint línies estratègiques a curt i llarg termini. Comptar amb el tercer sector en l'elaboració de projectes destinats als fons europeus.
- d) Coordinar de forma més efectiva les entitats per tal d'evitar duplicitats o altres problemàtiques.
- e) Cal un accés a la contractació pública, al finançament i a una fiscalitat més justa. Promocionar el tercer sector amb la seva professionalització, millorant la gestió i fomentant el voluntariat i la participació.

VII. Joventut

050 Propostes polítiques i socials

- a) L'edat màxima del col·lectiu jove han de ser els 35 anys i no 30. Els efectes de la crisi de 2008, de la pandèmia de la Covid-19 i de l'actual crisi d'inflació afecten per igual a una mateixa generació de joves, independentment de si han superat els 30 anys o no.
- b) S'ha de garantir la igualtat de gènere i la paritat a totes les estructures i institucions, privades i, especialment, públiques, per tal de visibilitzar les dones en llocs de decisió i acció a les noves generacions. Les organitzacions joves també han de fomentar aquest principi.
- c) S'ha de promoure la integració social dels joves estrangers nous així com de les segones generacions de nous per tal de mantenir la cohesió social i garantir que tenen més possibilitats per dur a terme un correcte desenvolupament vital a la nostra terra.
- d) La política és un àmbit de la vida dels joves, i les institucions han de dirigir esforços a col·laborar amb aquelles associacions que promouen la participació dels joves en la vida política, i facilitar que puguin desenvolupar les seves activitats i expressar el seu parer en assumptes de política de joventut.

51. Propostes de formació, de lleure i culturals

- a) S'han d'impulsar el disseny d'activitats i espais culturals (com museus, teatres...) específiques per a joves, per tal de poder fomentar-ne el vessant cultural.
- b) A les escoles és just reconèixer el paper dels serveis i departaments d'orientació, que s'han de fomentar, garantint que tots els centres en compten amb un de forma permanent independentment del seu mida.

- c) El sistema educatiu actual ha d'apostar clarament per l'educació digital, la coeducació i l'educació emocional, tan importants per afrontar els reptes d'aquest segle.
- d) Les institucions públiques han de fomentar les activitats i les escoles de temps lliure, així com reconèixer i fomentar les activitats d'educació no formal en general, part important del desenvolupament vital dels joves.

55. Propostes laborals i de conciliació

- a) S'ha d'incloure a nivell legal la condició d'estudiant com a factor de vulnerabilitat comú entre molts joves per tal que les polítiques de joventut puguin adreçar-se a fomentar la conciliació entre feina i estudi.
- b) Les institucions públiques han de potenciar la formació laboral i totes aquelles mesures que dotin els joves d'autonomia personal per desenvolupar-se eficientment en el món laboral.

53. Propostes d'habitatge

- a) S'ha de reconèixer els joves com a col·lectiu amb especials dificultats per l'emancipació (CEDE) establint un ordre de prioritats, en la puntuació per a convocatòries d'ofertes d'ajuts i adjudicacions d'habitatge.
- b) La població balear d'entre 15 i 35 anys suposa el 24% de la població total (2019); això fa necessari que es dediqui una quarta part (25%) dels HPO a joves.
- c) S'ha de crear una borsa d'habitatge jove que sigui gestionada per l'IBAVI i que serveixi per poder establir una reserva adequada d'habitatges. Aquesta borsa ha de discriminar entre habitatges sense condicions específiques, habitatges compartits, habitatges sols per a dones, habitatges sols per a estudiants i altres condicionants que es trobin pertinents.

- d) S'ha de promoure un pla d'incentius fiscals dirigits a fomentar la compravenda i el lloguer a persones joves conjuntament amb l'Estat. Per als propietaris que reformin casa seva, realitzin transaccions de venda i lloguin amb renda reduïda a gent jove. L'objectiu és incentivar els propietaris a treure els seus habitatges al mercat mitjançant l'abaratiment del cost dels impostos que paguen.
- e) Estudiar construir o habilitar un bloc d'habitatges públic, a diversos punts de les Illes, amb l'arquitectura i les prestacions necessàries per a un edifici que pugui ser gestionat en règim de coliving i coworking per a joves emprenedors, i establir un pla de seguiment com a projecte pilot per 3 anys.

54. Propostes de salut i bons hàbits

- a) Les institucions públiques han d'impulsar programes, projectes i campanyes específics dirigits a la salut mental i també la salut emocional dels joves.
- b) S'ha de continuar fomentant la vida saludable basada en una alimentació equilibrada i la pràctica regular d'exercici.
- c) S'han de combatre amb recursos públics tots els problemes d'addiccions de tanta perillositat per a un grup vulnerable com són els joves.

55. Propostes de pacte de futur

- a) Assegurar el desenvolupament de la Llei de Polítiques de Joventut per mantenir la defensa dels interessos del jovent illenc a partir del seu Pla Estratègic, tot fomentant que arribi a l'esfera pública la delicada situació juvenil com un dels temes cabdals de la pròxima legislatura.

- b) Promoure un pacte intergeneracional i transversal per a garantir la continuïtat i viabilitat de l'estat de benestar per a les futures generacions. Volem continuar gaudint dels drets del model de vida que ha aportat més benestar i prosperitat a la societat, i no deixar-nos condemnar pel seguit de crisis que ens han copejat.
- c) Promoure un pacte intergeneracional i transversal per a garantir la sostenibilitat i la competitivitat de les Illes Balears. Volem un món net, una acció humana sostenible i una terra competitiva que permeti que ca nostra continuï essent un paradís i una terra d'oportunitats.

56. Propostes de model econòmic

- a) En favor de la diversificació econòmica, fomentar el naixement d'empreses tecnològiques al Parc Bit d'emprenedors joves, a través de beneficis fiscals i lloguers de locals i d'espais a preus reduïts.
- b) Eliminació de la quota d'autònoms per a joves menors de 35 anys.
- c) Augmentar les partides destinades a joves agricultors dirigides a la modernització, especialització i comercialització, tot promovent el producte local i evitar l'abandonament d'explotacions i finques productives.

57. Propostes d'educació

- a) Coordinar el TIB amb nuclis d'importància educativa i laboral. Així, millorar l'accés a la UIB i als principals centres FP des de la Part Forana. El transport públic, aquest 2023 gratuït, ha de ser una oportunitat per fomentar la sostenibilitat i els bons hàbits de transport entre la gent jove. Fer un TIB útil, dinàmic i en creixement és una qüestió cabdal per aconseguir-ho.
- b) Reduir el cost de les segones matrícules en el cas de que els estudiants puguin acreditar que a la vegada que estudien fan feina, ja que hi ha gent que s'hi veu obligada per poder estudiar també ha de fer feina.
- c) Els màsters en línia de la UIB a Eivissa i Menorca han d'igualar les condicions i el cost. Molts dels estudiants de les illes menors fan classe online, s'han de

finançar els desplaçament a la seu de Palma per fer seminaris i pràctiques i el preu del màster és el mateix que els estudiants de Mallorca presencialment. Per tant, s'ha de reduir el cost i s'han de finançar els vols per fer les proves, seminaris i pràctiques a Palma.

VIII. Educació

058 Pacte social per l'Educació

- a) Pla de millora de l'ensenyament que prevegi aspectes de modernització educativa, increment del nivell educatiu, millorar la construcció del sistema educatiu inclusiu, modernització dels estudis universitaris adaptant-los a la realitat de l'actual demanda del sector empresarial de les Illes Balears i millora dels recursos dedicats a la FP com a referent del futur de l'economia empresarial balear.
- b) Canvi dels criteris d'avaluació de la LOMLOE fent-los molt més comprensibles i simples amb indicadors resum que orientin clarament i senzilla els pares sobre la superació o no dels objectius formatius del curs.
- c) Dignificar la funció docent mitjançant la carrera professional.
- d) Entenem el món de l'ensenyament com un tot que ha de servir a la comunitat educativa, per tant les mesures a prendre han de ser per totes les formes de gestió, públiques o concertades, que coexisteixen en la nostra comunitat.
- e) Millorar la formació del docent elaborant un Pla de Formació Permanent de qualitat amb més i millors recursos econòmics. L'oferta de formació de la Conselleria d'Educació ha de ser suficient per la promoció

- professionals dels docents a la borsa d'interins i a efectes de triennis, sexennis i concursos de trasllats.
- f) Impulsar l'atenció a la diversitat amb augment del pressupost, formació, equilibri de ràtios i millorar els equips de suport dels departaments.
  - g) Impulsar un Pla de millora d'infraestructures i manteniment dels centres.
  - h) Reconeixement de les APIMA com a associacions d'utilitat pública (promoure mesures fiscals i de suport a la seva feina).
  - i) Propiciar una gestió democràtica i responsable dels centres (autonomia de centres, consells escolars, etc.).
  - j) Estudi sobre la implantació de la figura del psicòleg educatiu als centres escolars per a la prevenció i detecció primerenca de problemàtiques de caire emocional i de salut mental, de manera que hi pugui haver una posterior intervenció per a reduir l'impacte que aquestes tindran en el present i futur de la persona i de la societat balear.
  - k) Creació de nous centres de primària i secundària per reduir la falta d'espais i aules. Estudiar la implantació dels CEIPiESO allà on la demanda ho pugui justificar.
  - l) Promoure la conciliació de la vida laboral i familiar amb els centres educatius (serveis d'escola matinerana, obertura de centres educatius fora de l'horari lectiu per a la pràctica d'activitats extraescolars, etc.).

- m) Fomentar i incentivar la pràctica de les activitats extraescolars amb professionals especialitzats.
- n) Col·laboració i implicació dels Ajuntaments en la vida dels centres educatius, amb la gestió d'oficines municipals d'escolarització, en l'ensenyament de persones adultes, projectes educatius de municipi, en la formació i recerca de feina dels nostres alumnes amb les empreses.
- o) Creació d'un espai de rebuda i formació lingüística de nouvinguts per aconseguir la seva inclusió lingüística, social i emocional per a introduir-lo més endavant als centres educatius amb èxit.
- p) Augmentar els recursos i ajudes a famílies amb fills escolaritzats i augmentar la dotació de personal de suport educatiu als centres.

059 Un model lingüístic integrador i de futur a l'educació

- a) Garantir que el català tindrà la condició de llengua vehicular del sistema educatiu balear i que almenys el 50% de totes les matèries que s'imparteixen per curs, de caràcter no lingüístic, es facin en aquest idioma. Implicar inspecció educativa en aquesta qüestió.
- b) Reforçar l'autonomia de centre en l'elaboració del seu projecte lingüístic. Cada centre tindrà autonomia per poder establir el seu règim lingüístic, establint projectes que hauran de garantir els mínims assenyalats per a la llengua catalana i el domini oral i escrit final del català, el castellà i l'anglès.
- c) Implantar aquesta tercera llengua de manera gradual, prenent com a referent les indicacions de la UIB, que segons l'Estatut d'Autonomia té una funció consultiva en aquest àmbit; la proposta és que els centres augmentin progressivament les hores lectives setmanals dedicades a la llengua o llengües estrangeres, per tal com també es podrà potenciar el

coneixement d'un quart idioma als centres docents en les seves línies oficials.

060 Prestigiar l'educació en un àmbit social i econòmic complex

- a) Incrementar el nombre d'alumnes que finalitzen amb èxit l'ensenyament obligatori, així com els que finalitzen amb èxit l'ensenyament postobligatori, i sempre amb criteris de promoció de la cultura de l'esforç, el mèrit, la motivació i l'excel·lència per mitjà d'una legislació eficaç que reforci l'autoritat de mestres i professors.
- b) Conscienciar els entorns familiars sobre la responsabilitat en casos d'absentisme, així com en la recuperació d'alumnes desescolaritzats mitjançant programes de recuperació amb Ajuntaments, centres d'adults i SOIB, entre altres, per a introduir-los al món laboral i integrar-los en la societat.
- c) Dissenyar un pla de formació permanent de qualitat i actualitzat per tal de garantir la formació permanent del docent.
- d) Implantar ofertes d'aprenentatge flexibles, obertes i permanents, que permetin l'adquisició de competències bàsiques de caràcter general i sectorial.
- e) Incrementar per a la totalitat dels cicles formatius aquell segment de població que en el seu moment varen abandonar la formació reglada i oferir-los alternatives compatibles amb la seva situació laboral per a la seva acreditació i professionalització.
- f) Promoure polítiques educatives que garanteixin la igualtat d'oportunitats tot evitant qualsevol tipus de discriminació per raó de gènere, ètnia, orientació sexual, etc.
- g) Incrementar la partida de la Conselleria d'Educació per anar tendint a la inversió del 6% del PIB en educació, tal com recomanen les principals institucions internacionals de referència.

061 Educació infantil

- a) Educació infantil de 0 a 3 anys gratuïta.
- b) La conciliació familiar ha d'estar al centre del benestar dels nins i nines sobretot els menors d'1 any. Les escoles tenen una funció educativa per tant els horaris s'han d'acostar a la resta d'etapes. La conciliació familiar és un greu problema que s'ha de resoldre, però la solució no ha de ser sols l'ampliació d'horaris.
- c) Inversió decidida i valenta per part de la Conselleria en relació a l'educació de 0-3, la conselleria s'ha de fer càrrec i absorbir les competències de l'etapa.
- d) Donar suport a la xarxa d'escoles existents, i augmentar les places públiques i concertades d'acord amb les demandes.
- e) Fer dels centres educatius uns entorns segurs que vetlin pels drets dels infants i els doni eines per desenvolupar les seves capacitats.
- f) El caràcter educatiu del primer cicle ha de formar part de la proposta pedagògica de tots els centres que l'imparteixen.
- g) Introduir els al·lots als hàbits que els han de permetre adquirir coneixements, prestar atenció, identificar el seu entorn, tenir curiositat per entendre el perquè de les coses, etc.
- h) Reforçar el paper socialitzador d'aquests primer cicles i aprofitar-lo per apropar els alumnes a les tradicions del país (cançons, jocs, rondalles, festes, etc.)
- i) Col·laborar en la formació dels educadors, de forma continua i específica.
- j) Revisar i desenvolupar la normativa relacionada amb el 0-3.
- k) Regular l'activitat assistencial, no educativa ni obligatòria, del 0-6.
- l) Participació del 0-3 a totes les meses de negociació de la conselleria.

- m) Les escoletes i parcs com a refugis climàtics. Preservar la primera infància de la sobreexposició als dispositius digitals i pantalles. Els espais públics com espais de convivència entre infants i famílies. Garantir el dret a l'accés d'una alimentació sana. Mesures de cura de la salut mental dels infants, les famílies i els equips directius.

062 Educació primària, ESO i batxillerat

- a) Assegurar l'autonomia dels centres en el marc de l'establiment d'un contracte programa on s'estableixin els objectius acadèmics de professors i alumnes.
- b) Garantir una atenció individualitzada als alumnes que presentin dificultats d'aprenentatge amb majors recursos i personal docent. Així com als alumnes d'altres capacitats.
- c) Reduir les ràtios.
- d) Ampliar i adaptar l'oferta formativa a la realitat socioeconòmica del sector laboral propi de les Illes Balears en funció a les possibles sortides laborals.
- e) Facilitar l'accés als llibres de text, la seva reutilització i estudiar casos especials en què s'en pugui justificar la gratuïtat. Socialització del material escolar.
- f) Digitalitzar i proveir als centres educatius amb recursos informàtics de darrera generació.
- g) Elaborar material didàctic digital i distribuir-lo gratuïtament entre l'alumnat.
- h) Garantir els recursos necessaris per a que el departament d'orientació pugui encaminar els alumnes en el seu futur professional.
- i) Realitzar programes d'integració per als alumnes provinents d'altres indrets que comportin problemes de comunicació per raons culturals o lingüístiques.

- j) Repartiment d'alumnes provinents de la immigració per propiciar la seva integració i evitar la creació de guetos.
- k) Intervenir en aquells alumnes que presentin problemes d'alimentació i/o trastorns alimentaris.
- l) Adaptació i atenció especial per poder integrar els estudiants discapacitats.
- m) Homologar els horaris, jornades i calendaris escolars dels centres públics i privats concertats.
- n) Homologar les condicions laborals dels centres sostinguts amb fons públics (públics i privats concertats).
- o) Eliminar l'excés de burocratització de la normativa del sistema. Millorar i actualitzar la preparació dels equips directius dels centres. Ampliar l'oferta formativa per adaptar-les a les possibles sortides laborals.
- p) Millorar la preparació dels equips directius dels centres.
- q) Major desenvolupament d'aptituds com l'oratòria, la retòrica, el pensament crític, la creació de contingut o el treball autònom i telemàtic.
- r) Defensa dels Centres d'Ensenyament de persones Adultes (CEPA) com element de cohesió social i generador de segones oportunitats.

063 Formació professional

- a) Prestigiar la formació professional com a opció per a garantir la consecució d'un lloc de treball qualificat i amb èxit dels futurs alumnes.
- b) Promoure fires de FP com a sistema d'informació per fer arribar als alumnes les característiques de les ofertes formatives, així com les seves possibles sortides i demanda actual del sector empresarial.

- c) Elaboració dels currículums autonòmics de formació professional atenent a criteris d'interès econòmic de les Illes Balears.
- d) Establir convenis amb empreses, autònoms, professionals, etc., per tal de dur a terme la Formació en Centres de Treball (FCT) dels alumnes.
- e) Establir convenis amb empreses dels diferents sectors per tal que el professorat es pugui formar en les tecnologies actuals i així poder transmetre'n els coneixements a l'alumnat.
- f) Establir convenis amb les empreses perquè cedeixin material no fungible als centres educatius per a disposar de centres amb les darreres tecnologies i millorar la formació de l'alumnat de cara al món laboral.
- g) Implicar el sector empresarial amb els centres educatius per anar totes dues parts amb un front comú per a garantir l'èxit dels futurs treballadors sortits dels centres educatius.
- h) Promoure la Formació Professional Intensiva tant per a aquelles persones que tinguin la necessitat econòmica com les que tinguin actualment un treball i vulguin millorar la seva formació acadèmica.
- i) Fomentar l'esperit emprenedor dels estudiants de formació professional, bé perquè actuïn com a autònoms o muntin les seves pròpies empreses.
- j) Ampliació de l'oferta de formació professional, fent especial èmfasi a la introducció dels nous cursos d'especialització amb l'objectiu de millorar la formació dels titulats.
- k) Mantenir línies obertes de formació per al reciclatge de professionals en referència a la incorporació de les noves tecnologies o procediments productius.

- l) Potenciar de manera efectiva els estudis que tinguin a veure amb les noves tecnologies i la robotització del sector empresarial.
- m) Establiment d'un centre de recerca, innovació i millora de la Formació Professional, establint convenis o acords de col·laboració amb la universitat i les empreses per a la millora formativa dels docents.
- n) Vinculació dels centres de Formació Professional amb el SOIB, especialitzant-se en aquelles àrees que hi puguin tenir una major demanda laboral de l'entorn comarcal del centre.
- o) Impartir i millorar els certificats de professionalitat del SOIB que demanda la societat als diferents centres de Formació Professional amb més espais i recursos econòmics.
- p) Propiciar que els alumnes puguin desplaçar-se a altres territoris per poder perfeccionar la seva formació amb l'ajuda de beques.
- q) Agrupar la formació professional en Centres Integrats de Formació Professional especialitzats (CIFP) segons criteris territorials.
- r) Garantir la gratuïtat del transport públic a tots els alumnes de FP per a poder desplaçar-se als CIFP.
- s) Garantir desdoblaments o suports a aquells grups amb ràtios superiors a 12 alumnes per a garantir un ensenyament de qualitat i èxit d'aprenentatge.
- t) Introduir assignatures optatives al segon cicle de ESO per a donar a conèixer als alumnes els diferents cicles de FP propis del centre i així ajudar l'alumne a estar segur dels seus futurs estudis encaminant-lo de manera qualitativa.
- u) Professionalitzar el departament d'orientació acadèmica i professional del centre d'acord al sector empresarial i millora del POAP (Punt

- d'Orientació Acadèmica i Professional) per a garantir una informació i encaminar a l'alumne de manera qualitativa.
- v) Creació de noves i millora de les infraestructures educatives ja existents aprofitant el finançament d'Europa amb els Fons *Next Generation*. Prestigiar la formació professional com a opció que ha de garantir la consecució d'un lloc de treball qualificat.
  - w) Establir un sistema d'informació per fer arribar als alumnes les característiques de les ofertes formatives així com les seves possibles sortides laborals.

064 Educació universitària

- a) Establir lligams entre els plans de formació de l'Administració pública, tant autonòmica com local amb la UIB, per tal d'aconseguir sinergies que suposaran la millora del fet educatiu en general mitjançant la carrera professional al Personal Docent i Investigador (PDI).
- b) Millora general del finançament públic universitari que ha d'arribar a l'1% del PIB mitjançant l'optimització del sistema de contracte programa. Complementàriament, incorporar línies de finançament privat a la universitat per establir sinergies en l'estudi a recerca de determinats elements que puguin reportar beneficis als sectors empresarials locals o forans. Tendir cap a l'autofinançament universitari.
- c) Pla d'inversions en infraestructures i manteniment o reconversió de les actuals.
- d) Garantir la presència de les opcions universitàries a Menorca i les Pitiüses, i ampliar les seves prestacions d'acord amb les demandes i especificitats de cada una d'aquestes illes.

- e) Reforçar el paper de les noves tecnologies en la docència universitària a distància i en la recerca, per tal d'optimitzar recursos, ser més efectius, difondre els coneixements entre la comunitat educativa i científica, i estar presents en l'àmbit global.
- f) Propiciar l'augmentar el nombre de titulats superiors que es dediquen a la recerca en l'àmbit universitari, especialment en aquelles àrees del coneixement que es vinculin als sectors econòmics més rellevants, així com en les activitats sanitàries, socials o dels camps de les humanitats.
- g) Millorar el món universitari balear en les xarxes de recerca que es duen a terme en altres àmbits universitaris d'Europa i la resta del món.
- h) Equiparació del preu públic del crèdit del màster oficial al del grau.
- i) Apostar per un àmbit d'ensenyament superior que comporti l'homologació de titulacions en el si de la Unió Europea i altres estats convenients dels títols de grau i de postgrau.
- j) Incrementar la possibilitat d'accés a beques, especialment per els alumnes d'altres capacitats, tant per als estudis en centres locals com d'intercanvi amb altres universitats europees.
- k) Incentivar la incorporació a la universitat dels majors de 25 anys, els desocupats, etc.
- l) Fomentar la UOM (Universitat Oberta de Majors) i impulsar al màxim l'envelliment actiu.
- m) Promoure la creació d'una residència universitària a Palma per tal de poder accedir a la UIB estudiants de Menorca i les Pitiüses i els pobles de la Part Forana més apartats de Palma que ara no ho poden fer per manca de places.

- n) Augmentar el nombre de places a tots els màster habilitats: al de professors, psicòleg clínic, advocacia, enginyeria, etc. Altrament, a la gent no li queda més opció que anar a la Península o pagar per un màster en línia d'una universitat privada.
- o) Establiment d'un pla de llengües a la universitat amb especial incidència en la capacitació en llengua anglesa tant del professorat (nivell C1) com de l'alumnat (nivell B2).
- p) Suport a les associacions d'universitaris illencs a l'exterior.
- q) Suport al CESAG, ADEMA, UOC I UNED que supleixen part de les tasques encomanades a la nostra universitat pel que fa a titulacions que la UIB no ofereix o alumnes que no arriben a la nota de tall per anar a la UIB i acaben recalant en aquets altres centres.
- r) Actuació de la universitat com a dinamitzador dels centres la ciutat o municipis en els quals hi tengui incidència directa (conferències, exposicions, congressos, simposis, etc.). promoure, en aquets sentit, la plena utilització dels espais universitaris com ara Sa Riera, Can Oleo o l'Estudi General Lul·lià.
- s) Col·laboració entre la universitat i els centres de secundària o d'ensenyança especialitzada per a la millora de les distintes matèries curriculars que s'hi ensenyen. Reciclatge de professorat, actuacions conjuntes en els cicles acadèmics, posada en marxa de màsters i graus nou, etc.
- t) Concretar mesures que empenyin als joves de Menorca, Eivissa i Formentera a estudiar a la UIB i no a la Península, potenciant les respectives seus insulars i introduint nous graus universitaris. Ajudar en aquells estudiants amb renda més baixa perquè no hagin d'anar a fora.

- u) Impulsar l'ensenyament a distància tant a la formació professional (IEDIB) com a la universitat (UNED i UOC), en el cas que no sigui possible la formació presencial

065 Intercanvis educatius

- a) Incentivar tots els mecanismes disponibles, amb altres governs, administracions o centres docents que estiguin disposats a dur a terme programes d'intercanvi, bé amb el suport de les institucions europees o al marge d'aquestes.
- b) Donar a conèixer anualment totes les ofertes existents en aquest àmbit amb les seves característiques.
- c) Contribuir a compensar els costos dels intercanvis quan les circumstàncies ho justifiquin, mitjançant l'establiment d'una línia de beques.
- d) Prioritzar l'intercanvi amb països de parla anglesa per reforçar el coneixement d'aquest idioma.

066 Infraestructures educatives

- a) Construcció i ampliació de centres docents d'acord amb la demanda existent. Revisió de la planificació a curt i mitjà termini.
- b) Garantir la qualitat i el manteniment dels edificis destinats a la docència; garantir el seu bon estat: reformes, pintura, equipaments, mobiliari, banys, etc.
- c) La biblioteca de la universitat és un servei. Ha de romandre oberta tot l'any, no pot tancar per vacances de Nadal, Pasqua o a l'estiu, quan tenim els

exàmens de juny, juliol i setembre. Les biblioteques no universitàries també han de romandre obertes el màxim temps possible.

- d) L'estalvi energètic. Hi ha edificis amb calefacció o aire centralitzat que fa que els alumnes passin calor a l'hivern i fred a l'estiu. S'ha de racionalitzar.
- e) Mantenir l'obertura dels establiments docents entre les 8 hores i les 20 hores per tal que aquests puguin actuar com a centres dinamitzadors de l'activitat educativa i formativa del seu entorn.
- f) Seguir incorporant i millorant les noves tecnologies en la pràctica de la docència mitjançant l'ús regular de pissarres electròniques, ordinadors, tauletes, etc. així com el maneig de qualsevol dels recursos que impliquen els mitjans telemàtics o audiovisuals.
- g) Equipar degudament els espais destinats a l'estudi com biblioteques tant amb els mitjans tradicionals com amb els vinculats a les noves tecnologies.
- h) Potenciar les infraestructures esportives (gimnasos, pistes d'atletisme, piscines, etc.); sales d'experimentació com laboratoris, col·leccions d'història natural, d'antropologia, etc.; espais destinats a les arts escèniques i musicals; zones d'oci i lleure, etc.
- i) Reforçar els serveis de menjadors i de transport públic amb atenció especials per als alumnes que presentin problemes socioeconòmics.
- j) Ampliar la línia de metro fins el Parc Bit i Hospital Universitari de Son Espases.
- k) Millorar les instal·lacions educatives de l'IES Centre de Tecnificació Esportiva de les Illes Balears.

- i) Garantir el transport públic gratuït a tot l'alumnat de l'educació obligatòria i al postobligatori quan sigui possible.

067 Formació contínua

- a) Establir els suports econòmics o logístics que es considerin pertinents d'acord amb l'establiment d'un pla estratègic de formació dels agents públics, socials (tercer sector) o privats.
- b) Suport a les activitats formatives generals, la finalitat de la qual tenguin un objectiu cultural o específic, és a dir, les que se centren en disciplines que milloren la nostra vida quotidiana o responen a inquietuds personals o col·lectives.
- c) Estudiar la implantació de noves escoles oficials d'idiomes (Sòller, Capdepera).

068 Els ajuntaments i l'educació

- a) Definir un marc de cooperació i cogestió eficaç que, més enllà de la necessària precisió de funcions i competències de cada administració, permeti impulsar un procés de corresponsabilitat competencial.
- b) Impulsar oficines municipals d'escolarització.
- c) Promoure programes de transició escola-treball en col·laboració amb els ajuntaments.
- d) Definir projectes educatius de ciutat o municipi.
- e) Suport a les escoles de música, ensenyaments artístics i també d'educació de persones adultes.

- f) Obertura de centres en horari no lectiu amb projectes d'activitats extraescolars i oci de qualitat.

IX. Cultura i esports

069 Cultura i gestió institucional

- a) Concebre el sector cultural i les seves indústries de les Illes com a ens generador de riquesa en el sentit més ampli de la paraula.
- b) Protecció del patrimoni material i immaterial, com per exemple, els escars de la costa.
- c) Propiciar la creació d'un fòrum de coordinació interinstitucional per al foment de la cultura i de les indústries culturals i creatives. Fomentant l'intercanvi de producte de qualitat entre municipis i illes.
- d) Potenciar el turisme cultural.
- e) Fomentar la participació a programes de recerca i foment de la cultura i les indústries culturals, tot creant una oficina de finestreta única per a la gestió d'ajudes i convenis.
- f) Implementar els programes estratègics en els àmbits de la cultura balear i amb els altres territoris de parla catalana mitjançant pactes entre tots els agents culturals i les institucions.
- g) Atorgar el protagonisme de la gestió cultural a les entitats, associacions, fundacions, promotors, particulars, etc.
- h) Impulsar esdeveniments culturals a les Illes Balears i intercanvis de productes culturals de referència nacional, estatal i internacional.
- i) Habilitar els mitjans perquè la cultura illenca tingui un espai molt ampli de divulgació i promoció mitjançant les TIC.
- j) Potenciar l'Institut d'Indústries Culturals de les Illes Balears (ICIB) com a incentivador de les indústries culturals i creatives (tant les tradicionals

com les relacionades amb les noves tecnologies). Sense oblidar el paper que han de jugar els consells i ajuntaments com a dinamitzadors del sector cultural, cal assumir l'impuls de projectes transformadors.

- k) Democratització i accés a la cultura mitjançant accions que fomentin el seu accés sota els principis de l'economia social.
- l) Crear una vertadera cultura de mecenatge a les nostres illes.

070 Llengua, cultura i identitat

- a) Impulsar polítiques transversals a totes les administracions públiques per fer efectiva la plena normalització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els àmbits de la vida social, pública i privada.
- b) Complir i fer complir la normativa lingüística vigent, adoptant les actuacions escaients per revertir les situacions en què no es duguin a terme les actuacions pertinents mitjançant els incentius de foment o sanció quan sigui pertinent.
- c) Establir campanyes d'ús i prestigi entre els sectors lingüísticament més febles de la nostra societat, com són els joves i els nouvinguts. Adopció de polítiques i campanyes específiques perquè disposin dels mitjans i referents socials, tecnològics i comunicacionals per fer-ne ús en les millors condicions.
- d) Garantir el dret de la ciutadania a ser atesa en la llengua pròpia de les Illes Balears, raó per la qual el coneixement degudament acreditat del català serà un requisit per a l'exercici de qualsevol lloc de feina a l'Administració pública. En cas que no es pugui cobrir un lloc per aquesta raó, es disposarà d'un termini de dos anys per acreditar-ho.
- e) Promoure campanyes formatives perquè els empleats dels sectors comercial i de la restauració puguin tenir coneixements d'aquest idioma per poder atendre-hi els clients. Posar a l'abast dels sectors comercials i de

la restauració els recursos tècnics perquè puguin disposar de l'assessorament pertinent per dur a terme la retolació dels seus establiments, així com de les cartes i altra documentació.

- f) Garantir l'autoritat i referència de la Universitat de les Illes Balears sobre la llengua catalana davant totes les Administracions, tal com marca l'Estatut d'Autonomia, així com el seu ús generalitzat com a llengua acadèmica vehicular.
- g) Potenciar la presència de les Illes Balears a l'Institut Ramon Llull per reforçar la promoció internacional de la nostra llengua i cultura, així com dels nostres creadors i artistes.
- h) Cooperació entre els distints territoris de parla catalana per coordinar les polítiques de normalització lingüística.
- i) Promoure de manera efectiva l'ús de la llengua catalana en els mitjans de comunicació i les eines tecnològiques de treball i relació social.
- j) Compartir experiències d'integració de col·lectius provinents d'altres països i cultures. Fomentar els intercanvis culturals i lingüístics entre la població balear de distints orígens. Cursets, campanyes de normalització lingüística, parelles lingüístiques, suport a mitjans de comunicació, comerç, teatre i espectacles públics, esports, etc.
- k) Assumir les propostes programàtiques de l'Obra Cultural Balear com un referent en l'establiment de les polítiques lingüístiques i de l'Institut d'Estudis Eivissencs.
- l) Cal dignificar, recordar i fer memòria de les víctimes de la Guerra i una màxima sensibilitat en la recerca de les víctimes de la guerra i destinar els recursos necessaris.
- m) Publicació del BOE en llengua catalana.

071 Cultura popular

- a) Fomentar les festes i fires populars tradicionals i recuperar les que s'han perdut (foguerons, cavalls, beneïdes, pancaritats, etc.)
- b) Suport als grups de ball de bot o de pagès, propiciant la creació i manteniment de grups, ballades populars, escoles de ball, castellers, etc.
- c) Donar continuïtat i impuls en la formació en la música tradicional i el seu estudi. Recuperar la cultura dels glosadors, els cantadors, etc.
- d) Impulsar grups de dimonis, gegants i altres bestiaris que els acompanyen i tenir-los ben presents a les nostres festes populars.
- e) Consolidar les noves festes d'arrel popular que al llarg d'aquests darrers anys s'han anat establint en els distints pobles i barriades (Confraria Sant Sebastià, el Much de Sineu, l'Embala't de Sencelles, Canamunt i Canavall, etc.).
- f) Promoure activitats gastronòmiques, bé fomentant la cuina tradicional entre la població, en la restauració, en l'hoteleria, etc. Garantir la seva documentació i divulgació.
- g) Fomentar la creació d'ambaixades gastronòmiques cap a l'exterior, per donar a conèixer no tan sols la nostra alta gastronomia i productes locals, sinó també els nostres excel·lents professionals, fomentant un turisme d'alt nivell.
- h) Recuperar esports populars, com el tir de fona.
- i) Autenticar els productes artesanals propis, mitjançant un únic segell que ho garanteixi a efectes de la seva comercialització general i turística. Facilitar la presència dels nostres artesans i la seva promoció dins dels principals circuits turístics i mercats de carrer.
- j) Facilitar espais de multiculturalitat perquè les distintes comunitats que conviuen a les Illes Balears també puguin expressar les seves arrels tradicionals o folklòriques i donar-les a conèixer com a referent dels seus països o territoris d'origen.

072 Patrimoni cultural, natural i arqueològic

- a) La protecció i divulgació del patrimoni natural.
- b) Potenciar el patrimoni històric i artísticocultural de les Illes Balears.
- c) Potenciar els programes de manteniment i la restauració del patrimoni històric.
- d) Potenciar les activitats dels jaciments arqueològics com Puig des Molins, cultura talaiòtica i altres, propiciant la divulgació i coneixement de les troballes. Garantir la permanència a les illes de les restes trobades.
- e) Potenciar la protecció i coneixement del patrimoni eclesiàstic per tal de garantir-ne el manteniment (esglésies, convents, oratoris, obres pictòriques i escultòriques, etc.).
- f) Millorar el suport institucional per facilitar la seva conservació de patrimoni catalogat protegit de propietat privada.
- g) Divulgar el coneixement i el valor patrimonial mitjançant jornades formatives, edició de publicacions, etc.
- h) Reclamar al Govern Central com a part del patrimoni històric d'Eivissa i Formentera el pagament de la "Carga de Justícia".

073 Museus i pinacoteques

- a) Transferir a la Comunitat Autònoma la titularitat dels museus estatals que gestiona i aconseguir-ne una dotació pressupostària i de personal adequada.
- b) Modernitzar les estructures dels museus públics i adaptar-los definitivament a la legalitat vigent.
- c) Promoció conjunta dels museus de les Illes Balears públics i privats. Importància de coordinar els museus Baluard, Fundació March i Joan Miro.

- d) Acords amb centres de prestigi internacional per a exposicions itinerants i permanents.
- e) Definir un marc de col·laboració entre els museus i els centres docents per complementar les seves activitats formatives.
- f) Obrir una via de negociació amb l'Estat per recuperar part de les restes arqueològiques i patrimonials illenques dipositades als museus de titularitat estatal a Madrid.
- g) Reclamar el patrimoni cultural de la Fundació Sa Nostra.

074 Arts visuals

- a) Promocionar als artistes visuals i contribuir a la seva consolidació en el panorama illenc i exterior.
- b) Crear vies de finançament específiques per les organitzacions culturals d'arts plàstiques sense ànim de lucre.
- c) Fomentar nous espais expositius i de difusió de les arts visuals. Volem fer de Palma una gran capital cultural.
- d) Restablir amb els col·lectius professionals del sector uns Premis autonòmics d'Arts Visuals dignes i que serveixin de vertadera finestra promocional als seus guanyadors.
- e) Establir actuacions de foment de la cultura d'arts visuals, amb estudis i seminaris.
- f) Potenciar els estudis artístics postobligatoris (batxillerat d'arts plàstiques i escèniques) i superiors. Assegurar-ne, com a mínim, la presència d'aquests a les quatre illes.
- g) Fomentar el concepte de l'art com una eina social i educativa, amb projectes multidisciplinars a sales i entitats culturals municipals que donin valor afegit a les intervencions i obres.

- h) Establir un espai al CAC de Ses Voltes perquè hi puguin exposar sobretot els joves creadors.
- i) Reinventar el concepte de la Nit de l'Art que se celebra a diversos punts de les Illes per assegurar les millors condicions per als creadors, galeristes, etc.
- j) Revisar els discursos artístics de les col·leccions de titularitat pública i fomentar-ne la dinamització.

075 Sector editorial, biblioteques i arxius

- a) Ajudar el sector editorial imprès i digital illenc en totes les seves disciplines a través del suport genèric.
- b) Fomentar la creació de publicacions municipals o culturals periòdiques digitalitzades.
- c) Definir un mapa integrat de biblioteques a les Illes Balears atesa la diversitat de centres, criteris i fons. Unificació d'un sol carnet de biblioteca per a les municipals, insulars, autonòmiques o estatals. Restablir el préstec bibliotecari interinsular. Creació d'una biblioteca central de les Illes Balears, per exemple a l'edifici de GESA.
- d) Revisar la dotació de personal i mitjans per a les biblioteques i arxius de titularitat pública.
- e) Ampliació generosa dels horaris d'obertura de biblioteques i arxius així com del servei de préstec de les primeres.
- f) Afavorir la difusió i distribució de les publicacions de les editorials de les illes, tant dins com fora la comunitat.
- g) Potenciar el coneixement dels arxius, afavorint el seu accés, coneixement dels seus fons i digitalització.

076 Arts escèniques

- a) Reforçar el batxillerat d'arts escèniques i ampliar-ne l'oferta. Mantenir la distinció entre el batxillerat escènic i el plàstic.
- b) Reforçar el paper de l'ESADIB i els conservatoris. Resoldre la situació del primer en una situació semblant a la que tenen els altres Centres Superiors de Teatre arreu de l'Estat i convocatòria d'oposicions per cobrir-ne les places.
- c) Propiciar línies alternatives de formació, bé a través de les activitats dels centres docents, dels ajuntaments o de centres privats dedicats al teatre o arts escèniques.
- d) Crear un vertader circuit interinsular d'arts escèniques, amb ajudes i programació adequada al sector, i fomentar l'intercanvi teatral entre els distints territoris de parla catalana.
- e) Redefinir el Circuit d'Arts Escèniques de Mallorca i treballar-hi amb el sector.
- f) Redefinir el paper del Teatre Principal de Palma, com a centre de referència i la qualitat de les seves temporades. Vehicular-hi una programació en la nostra llengua per defecte, i un proteccionisme amb les companyies i actors del nostre propi territori.
- g) Reforçar les fires teatrals i d'arts escèniques de referència tant dins el propi àmbit lingüístic com fora d'aquest.
- h) Millorar la programació dels teatres a les Illes, dotant-los dels mitjans econòmics i humans adequats per a dur-la a terme.
- i) Elaborar una agenda conjunta dels teatres públics així com dels privats que també s'hi vulguin adherir.
- j) Formar part dels principals circuits nacionals, estatals i internacionals d'arts escèniques, fomentant l'intercanvi i programació de les seves propostes.

- k) Ajudar a la difusió externa dels professionals i productors balears.
- l) Potenciar les disciplines menys comunes de les arts escèniques (teatre de carrer, circ, etc.)
- m) Donar suport genèric als grups amateurs i a espais privats d'exhibició.

077 Música

- a) Fomentar els conservatoris (Professional i Superior) i ampliar la seva oferta formativa.
- b) Millorar la dotació i implantació a totes les illes de la programació de la Orquestra Simfònica de Balears i dels seus projectes.
- c) Potenciar la formació de grau elemental musical a les escoles i el grau professional als instituts.
- d) Propiciar la implantació o el manteniment d'escoles de música en els distints municipis. Estudiar-ne l'homologació per a què aquestes puguin atorgar diplomes oficials de grau elemental.
- e) Donar suport genèric a les bandes municipals i les seves actuacions.
- f) Potenciar les associacions de bandes, cors i orquestres. Cal estalonar el moviment associatiu que ha donant vida a molts de projectes musicals a les illes.
- g) Impulsar els grups musicals, facilitant llocs per als seus assajos i actuacions. Prioritzar els grups illencs i del nostre àmbit cultural en les contractacions en festivals i festes.

078 Mitjans de comunicació

- a) Desenvolupar la Llei del Consell Audiovisuals de les Illes Balears, i accelerar la seva posada en marxa per tal de garantir el compliment del model audiovisual autonòmic.
- b) Garantir el futur d'IB3 amb un pressupost ajustat i controlat; així com el seu esperit de servei públic, transparència de gestió i control pressupostari, pluralisme polític i social, i l'ús correcte i formal de la llengua catalana vehicular en les seves emissions.
- c) Garantir a Balears la recepció íntegra de les principals emissores de ràdio i televisió en català públiques o privades, així com l'emissió recíproca d'IB3 TV i IB3 ràdio, a tot el domini lingüístic.
- d) Creació d'una gran plataforma digital compartida, de lliure accés, que unifiqui tots els continguts de les ràdios, televisions, programació en demanda o a la carta, publicacions, xarxes socials, etc. de productes que facin servir el català com a element vehicular.
- e) Creació de contingut audiovisual infantil i juvenil a IB3 en llengua catalana per a suplir l'escassa oferta actualment existent i promoure l'ús social del català en aquestes franges d'edat.
- f) Demanar al centre territorial de Radio Televisió Espanyola a les Illes Balears que incrementi el nombre d'hores d'emissió en llengua catalana.
- g) Suport a les iniciatives privades o d'associacions per a la posada en marxa o manteniment de projectes de ràdio, televisió, premsa escrita, webs informatives, etc. que prenguin com a referència les illes Balears i facin ús preferent de la nostra llengua.
- h) Suport genèric a la premsa forana.
- i) Possibilitar que els mitjans balears puguin estar a totes les plataformes digitals vinculats a les noves tecnologies de comunicació.

- j) Estimular les productores de les Illes Balears i vincular-hi la producció dels canals de ràdio i televisió autonòmics, insulars i locals.
- k) Convidar empreses audiovisuals de fora perquè facin servir les Illes Balears com a plató o referent de les seves produccions per als mercats exteriors, mitjançant els ens públics facilitadors, amb la qual cosa no només contribuiran a la dinamització de les productores locals, sinó que també promocionaran les Illes com a destinació turística. Procurar que no s'ofereix una imatge esbiaixada de la identitat balear confonent-la amb el tòpic del *Typical Spanish*.
- l) Potenciar l'Arxiu de so i de la imatge de Mallorca i crear la filmoteca de les Illes Balears a Palma aprofitant qualcun d'aquests cinemes que encara no s'han esbucats.
- m) Donar suport genèric a creadors de noves disciplines: animació, videojocs, etc.
- n) Volem una llei estatal audiovisual respectuosa amb les diferents llengües de l'Estat.

079 Esport per a tothom

- a) Es potenciarà de manera generalitzada entre la població, bé sigui en espais públics, instal·lacions municipals, gimnasos públics o privats, etc.; bé sigui de manera lliure o a través de monitors i cursets o associacions amb la col·laboració de Consell i ajuntaments.
- b) Potenciació de la prescripció de l'activitat física de la gent amb patologies mitjançant els centres de salut dels municipis.
- c) Es tindrà especial atenció en els col·lectius especials, com la tercera edat o d'altres que requereixin atencions especials.

- d) Es promouran actes o manifestacions públiques per tal de reforçar la pràctica entre els seus participants i el públic en general, així com la utilització d'espais no convencionals per dur a terme activitats físiques populars.
- e) Baixada de l'IVA per els serveis esportius, deducció de l'IRPF dels serveis esportius en la declaració de renda.

080 Esport escolar i universitari

- a) Es promouran les pràctiques esportives en els centres escolars fora de les hores lectives, així com la creació de clubs, associacions, etc. vinculades als centres docents, per tal de sistematitzar la pràctica esportiva entre els alumnes.
- b) S'impulsaran els programes comprensius de promoció de l'activitat física en els centres escolars a través del segell de qualitat "Centres escolars Actius"
- c) Es procurarà reforçar els valors de la cultura l'esport mitjançant campanyes entre els alumnes pel que fa a les idees de l'esforç i el treball en equip.
- d) Les AMIPA seran fonamentals per a la promoció de les activitat físiquesportives.
- e) Promoure la pràctica dels membres d'aquesta comunitat a través de les seves instal·lacions i infraestructures, bé a través de l'esport amateur o del reglat o federat.
- f) Es promourà l'increment d'hores lectives d'educació física als centres escolars

- g) La Universitat ha d'actuar com a centre de formadors, estudi i recerca. Ha de suposar un valor afegit en la pràctica dels esports, especialment dels professionals o experts en les disciplines esportives (professor d'educació física, entrenadors, monitors, esportistes d'elit, medicina esportiva, etc.).
- h) Realitzar promoció real de l'esport universitari.
- i) Es potenciarà la recerca en ciències de l'activitat física i l'esport amb el suport als laboratoris i instituts de recerca públics de les Illes Balears.

081 Esport federat, d'elit i minoritaris

- a) Les associacions, clubs o entitats esportives degudament registrades tindran el reconeixement oficial i el suport institucional per dur a terme les seves activitats.
- b) Es promourà que els joves escolars -d'acord amb les seves actituds- s'hi vagin incorporant, impulsant la carrera dual (estudis/esport) per als esportistes de alta dedicació.
- c) Els mitjans de comunicació autonòmics donaran especial cobertura a l'esport federat illenc.
- d) S'incentivaran els mitjans públics i privats, per tal de donar suport al manteniment d'aquestes estructures mitjançant l'esponsorització, amb el desenvolupament de la normativa de mecenatge.
- e) D'acord amb l'esport federat es promourà la recerca de talents esportius, així com la seva formació amb l'objectiu de poder participar en les competicions de rellevància internacional. Els centres de tecnificació esportiva autonòmics contribuiran en aquesta recerca i preparació.

- f) Tenir especial atenció en aquells esports minoritaris per tal facilitar la coordinació així com els espais adients per a la seva pràctica, i evitar així la sensació de discriminació que en molts casos existeix entre aquestes disciplines. Dotar d'ajudes de desplaçament d'esportistes federats a certàmens esportius fora de l'arxipèlag, especialment en esports minoritaris.
- g) Promoure la seva pràctica i coneixement mitjançant jornades específiques per donar-los a conèixer.
- h) Fer costat als esdeveniments esportius d'alt nivell en les disciplines en que els esportistes de les Illes Balears en són destacats i impulsar la promoció turística que suposen.
- i) Donar suport a les federacions esportives per a professionalitzar-les.

082 Regulació professional del sector esportiu

- a) Actualitzar determinades titulacions acadèmiques i crear-ne de noves per tal de definir les professions que actualment existeixen en el sector esportiu, determinar la titulació adient per impartir cadascuna i definir les principals funcions que s'han de dur a terme en el seu marc. Cal demanar-ne les competències.
- b) Atendre les situacions personals per tal d'habilitar o validar aquelles persones que durant anys han acreditat la seva professionalitat dins dels món de l'esport i que per raons òbvies no disposen de la corresponent titulació per equiparar-los. Cal demanar les competències.
- c) Incrementar la vigilància en el compliment de la llei de l'activitat física i l'esport en el compliment de l'exercici de les professions de l'esport i reclamar a l'Estat la competència en aquesta regulació.

- d) Dinamitzar l'assemblea balear de l'esport.

083 Instal·lacions i espais esportius

- a) Manteniment i l'optimització dels recursos existents, en comptes de la construcció de noves infraestructures. Cal fixar l'atenció en la millora de l'accessibilitat i de l'eficiència energètica així com la seva modernització.
- b) Possibilitat de mancomunar mitjançant convenis entre diversos municipis limítrofs els serveis d'aquestes instal·lacions per tal de millorar-ne l'aprofitament.
- c) Promoció d'hàbits saludables mitjançant la instal·lació de circuits d'activitats física als espais públics dels diferents municipis com es fa moltes ciutats europees.
- d) Es donaran les facilitats perquè el territori de les Illes
- e) Balears, i les seves aigües, puguin servir com a escenari de les competicions esportives internacionals més rellevants.
- f) Vetlar perquè les competicions i activitats esportives realitzades en espais naturals amb algun grau de protecció es facin correctament.

X. Seguretat i Justícia

084 Policia, bombers, protecció civil i serveis de l'112 i 061

a) Entenem policia, bombers, protecció civil i serveis de l'112 i 061 com un tot, que és i ha de ser el futur de la seguretat de les illes Balears. Tots aquests organismes administratius han de ser contemplats conjuntament per que aportin sinergies positives i millorin la capacitat de l'administració en benefici de tots els illencs.

b) Creació de la escola de seguretat pública de la Comunitat autònoma destinada a capacitar i formar a les Polícies Locals, Bombers i les Agrupacions de voluntaris de Protecció Civil.

c) Modificació de la Llei de coordinació de les Polícies Locals i el seu reglament, adaptant-la a les actuals necessitats de les plantilles de les policies locals i dels ajuntaments.

d) Millorar la cooperació entre les policies locals dels municipis per tal de dur a terme actuacions conjuntes i sistematitzades establint una direcció compartida i coordinada per la Conselleria competent en matèria d'Interior.

e) Creació dins l'I.B.S.P. del departament d'assessorament per les Polícies Locals, dotat de funcionaris especialitzats en matèria jurídica policial i altres relacionats amb les policies locals per donar suport a les plantilles dels ajuntaments mitjans i petits.

f) Aprovació de l'Estatut del personal contra incendis, rescat i salvament i servei forestal de la C.A.I.B.

g) Aprovació de l'Estatut del personal del SEIB-112.

h) Actualitzar l'actual Llei d'emergències de la C.A.I.B., obsoleta i no adaptada a la realitat de les nostres illes.

i) Modificació del Reglament de les Agrupacions de la Protecció de les Illes Balears.

j) Reestructuració del servei de seguretat i emergències de la C.A.I.B.

k) Els Consells Insulars han d'assumir les competències pròpies de coordinació de Protecció Civil i emergències i de les Agrupacions de voluntaris de Protecció Civil.

- l) Potenciar la figura dels voluntaris mitjançant les agrupacions locals, dotant-les dels mitjans necessaris per poder desenvolupar les seves funcions marcades als plans d'emergència i sota la coordinació dels consells.
- m) Els consell insular de Mallorca ha d'unificar els cossos de Bombers de Palma i del Consell de Mallorca, per crear el consorci de Bombers, salvament i rescat de l'Illa de Mallorca.
- n) Implantació dels plans insulars d'emergències i revisar tots els sistemes i protocols d'actuació en emergències extraordinàries, establint un pla d'actuació eficaç i coordinat entre tots els agents que ha de contemplar totes les inversions necessàries per a la millora dels dispositius preventius de seguretat per a la població civil.
- o) Arribar a un acord amb les empreses privades que el desenvolupen perquè el Servei d'ambulàncies 061 per assolir un desplegament adequat de recursos tenint en compte els augments de població durant temporada alta turística.
- p) Cal mirar al futur i anar fent les passes necessàries per fer de la policia autonòmica una realitat per donar millor solucions a la seguretat de les illes Balears, mitjançant la creació i desplegament de la policia autonòmica balear.

085 Justícia

- a) Propiciar la transferència degudament finançada i establir un marc d'inversions de l'Estat per tal de resoldre els mals endèmics d'aquest sector a les Illes Balears quant a agilitat i dotació d'efectius i equipaments (jutges, personal administratiu, edificis, etc.). L'objectiu ha de ser el bon funcionament del cos i l'agilització els processos.
- b) Digitalització i agilització dels procediments judicials.
- c) Atenció especial a la creació de noves infraestructures judicials, especialment a l'illa d'Eivissa.

- d) Gestionar la transferència dels centres penitenciaris mitjançant una llei habilitadora de l'Estat.

XI. Administracions públiques

086 Per una gestió solvent de les institucions

- a) Prioritzar que els càrrecs directius de les institucions (secretaris generals, directors generals, gerents, etc.) siguin persones qualificades provinents de la mateixa funció pública, del món acadèmic o dels sectors professionals i empresarials.
- b) Promoure l'estabilitat dels càrrecs intermedis de gestió, malgrat els canvis polítics, per tal de fomentar la continuïtat les projectes, així com el seu funcionament ordinari.
- c) Eliminar les retribucions o dietes per assistència dels membres del Govern al Parlament o als òrgans directius de l'Administració pública autonòmica i insular.
- d) Simplificar la normativa per impulsar la claredat i la seguretat jurídica.

087 Modernització de l'Administració i el sistema funcional

- a) Implementar les noves tecnologies com a element de transformació constant en les prestacions de les administracions públiques amb l'objectiu d'avançar cap a la implantació total de l'administració electrònica com a sistema per garantir una millor gestió adaptada a les demandes de la societat actual.
- b) Dur a terme de manera permanent una auditoria general que avalui les necessitats de cada àrea i departament d'acord amb els objectius establerts i les corresponents dotacions de personal.

- c) Introduir sistemes de qualitat en la gestió administrativa.
- d) Per una contractació per lots dels projectes impulsats pel Govern de les Illes Balears i per la resta d'altres administracions.
- e) Flexibilitzar les funcions i les assignacions a determinades àrees per tal de poder reforçar aquells departaments que per la seva càrrega de feina permanent o temporal ho requereixin.
- f) Incentivar els empleats públics perquè millorin la seva formació i habilitats per tal d'obtenir una major productivitat. Això implica una major potenciació de l'Escola Balear de l'Administració Pública EBAP, així com les línies formatives pròpies que puguin emprendre els diferents departaments o altres entitats públiques o privades d'interès.
- g) Millorar l'atenció al públic presencial amb seguiment del temps invertit en la resolució dels problemes o demandes.
- h) Fer un estudi sobre la càrrega burocràtica invertida en cada procediment per tal d'adoptar mesures a fi de simplificar tràmits i terminis.
- i) Eliminar duplicitats administratives.
- j) Potenciar el pes dels tècnics qualificats en la presa de decisions sobre la gestió ordinària de les distintes àrees amb l'objectiu de reforçar la qualitat en la gestió pública.
- k) Adaptar els sistemes d'accés a la funció pública o llocs públics de feina per tal de fer-ne més efectiva la selecció, que es fonamentin més en la capacitat per actuar i resoldre els problemes propis dels llocs de treball que en la capacitat mnemotècnica de temes generals.
- l) Propiciar la renovació del funcionariat amb sistemes que incentivin la substitució voluntària dels funcionaris sèniors per la incorporació de joves.

- m) Garantir el de coneixement efectiu de la llengua catalana com a requisit en la funció pública per tal de fer efectius els drets lingüístics dels administrats, així com potenciar el coneixement d'altres llengües atesa la composició demogràfica i econòmica del nostre país.
- n) Promoure un sistema de formació continua del funcionariat, encaminat a l'actualització de coneixements i formes de treball en l'era digital.
- o) No deixar de banda l'atenció presencial al ciutadà; l'atenció digital no ha de ser una forma exclusiva i excloent de comunicació amb l'Administració.

088 Control i gestió pressupostària i deute pública

- a) Gestionar els recursos públics de manera racional, efectiva i transparent, retent compte davant la ciutadania de totes les despeses que es duguin a terme així com dels recursos obtinguts. Evitar totes les despeses innecessàries o ostentoses tot mantenint la dignitat de les institucions.
- b) Potenciar i agilitzar els sistemes de control de la despesa, tant de la Intervenció com de la Sindicatura de Comptes i altres actuacions d'auditoria que es puguin establir, tant per a l'Administració pública general com per a les empreses i entitats participades. Control i transparència de les ajudes i subvencions públiques amb fiscalització dels resultats obtinguts.
- c) Vincular la presa de decisions als costos econòmics presents i futurs que comporti tant la seva execució com el manteniment del seu funcionament. Aplicar els principis de sostenibilitat a les inversions públiques i de preservació de l'interès general.
- d) Control del deute públic i minoració progressiva.

- e) Alliberar els romanents dels ajuntaments sense condicions sempre que estiguin sanejats.

XII. País i autogovern

089 País i sostenibilitat demogràfica

- a) Actuar de manera responsable i eficaç per evitar les conseqüències nocives fruit del constant creixement poblacional, de places turístiques, del parc automobilístic i cotxes de lloguer, viscuts a Balears els darrers 25 anys, així com de l'enorme percentatge de compra d'habitatges per no residents que dificulta el dret a un habitatge assequible.
- b) Impulsar les mesures territorials corresponents perquè els nuclis turístics no puguin augmentar la superfície de sòl urbà o urbanitzable per usos turístics, residencials o mixts.
- c) Promoure un canvi normatiu que derogui la moratòria de places turístiques, elimini les places existents a les borses de places i sense cap nou increment de places permeti l'intercanvi de places existents.
- d) Estendre a Mallorca, Menorca i Eivissa un marc legal similar al de Formentera sobre entrada de vehicles.
- e) Aprovar una nova normativa que suposi establir un sostre de cotxes de lloguer de possible comercialització a cada una de les Illes.
- f) Fer les gestions necessàries perquè Balears pugui establir un límit en la compra d'habitatges per part de no residents o de persones amb manco de cinc anys de residència.
- g) Dur a terme una política efectiva de control de fronteres, evitar la proliferació de màfies dedicades a transportar persones de forma il·legal a territori de la Unió Europea i donar compliment al retorn immediat de les persones arribades il·legalment d'acord amb allò previst a la normativa d'estrangeria.

- h) Impulsar un canvi normatiu que possibiliti el canvi d'ús turístic d'establiments obsolets i de baixa qualitat a altres usos amb desaparició de les places turístiques d'aquests establiments.
- i) Canviar el model de gestió aeroportuària atorgant a les institucions de les Illes Balears una capacitat de decisió sobre el dimensionament dels aeroports i les connexions aèries amb origen o destí a les Illes Balears.
- j) Estudiar la implantació de canvis fiscals que desincentivin venir a residir a les Illes Balears.
- k) Exigir al Govern de l'Estat que el nou model de finançament incorpori com a nous elements de referència l'augment poblacional, la població flotant i el cost de la vida de cada territori.
- l) Exigir, per l'excessiu cost de la vida a les illes Balears respecte als altres territoris insulars o extrapeninsulars, demanem que la indemnització per residència que reben diferents col·lectius de treballadors a les illes s'ha d'adequar a la realitat del cost de la vida i també a la doble o triple insularitat que patim, per tant aquesta indemnització d'insularitat no pot ser menor que la que reben altres territoris de l'Estat.
- m) Instar la Unió Europea a establir un règim jurídic especial per a tots els territoris insulars, permetent als governs d'aquests territoris establir peculiaritats al règim jurídic general en cas que es donin circumstàncies extraordinàries, com, per exemple, la sobrepoblació o una pressió humana excessiva.

090 Augmentar l'autogovern balear en el marc d'un estat més plural

- a) Promoure la millora del marc constitucional per tal d'aprofundir en el reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat i garantir l'autogovern de les comunitats autònomes a partir de criteris federals.
- b) Establir un sistema de finançament just que es fonamenti en els principis del concert econòmic generalitzat o en el seu defecte d'ordinalitat. Lluitar per la sobirania fiscal de la nostra comunitat

- c) Impulsar un calendari amb l'Estat per materialitzar la constitució de la policia autonòmica balear, com element principal per disposar d'una policia integral, estable i arrelada al país, que superi les mancances actuals d'efectius o dependència dels reforços estacionals, d'acord amb el determina el vigent Estatut d'Autonomia.
- d) Culminar la transferència de l'administració de la competència en matèria de justícia, amb les inversions, dotacions, ampliació d'afectius, etc., per garantir el seu correcte desenvolupament i evitar la situació de col·lapse que pateix actualment. Negociar amb l'Estat una possible gestió, extraestatutària dels centres penitenciaris.
- e) Lluitar per aconseguir la gestió de la competència dels ports d'interès general i dels nostres aeroports, com a element fonamental de planificació de la nostra economia, i gestió dels ingressos que generen per la seva reinversió al territori balear.
- f) Renegociarem la transferència de la competència de costes i litoral a fi i efecte que els canons i tots els rendiments econòmics de les concessions i autoritzacions siguin per a la comunitat autònoma i a fi i efecte que no s'hagi de demanar cap informe vinculant a l'Estat a l'hora d'exercir i gestionar la competència.
- g) Aconseguir la transferència de l'Estat a la comunitat autònoma de la gestió de l'ingrés mínim vital i de tota prestació social de suport a sectors vulnerables. I evitar duplicitats i que l'Estat exerceixi actuacions en matèries que són competència autonòmica.
- h) Farem que el factor de correcció de la insularitat que està previst al sistema de finançament autonòmic guanyi pes i importància.

091 Finançament autonòmic i concert econòmic

- a) Obrir el tema del finançament de les Illes Balears d'acord amb la reivindicació del concert econòmic com a solució definitiva pel que fa als dèficits fiscals crònics que arrossegueu les nostres administracions i els costos de la insularitat. Això ens permetria poder fer una política fiscal pròpia que comportés no tan sols un millor finançament sinó també una reducció de la càrrega impositiva.
- b) Defensar el principi d'ordinalitat pel qual la comunitat que més aporta per càpita és la que més rep per càpita, en l'escenari de la negociació d'un nou finançament autonòmic general que no prevegi el concert
- c) Reivindicar els costos que suposa la sobrecàrrega poblacional que implica l'activitat turística, els costos d'insularitat, el bilingüisme, etc., així com —sobretot— l'existència d'un deute històric generat per l'acumulació dels successius dèficits fiscals.
- d) Condonació del deute públic provocat per un infrafinançament de la transferència de les competències feta per l'Estat.
- e) Més autonomia financera i més capacitat normativa fiscal per a les Illes Balears.

092 Finançament dels consells insulars

- a) Renegociar el sistema de finançament dels consells insulars en funció de les competències finalment assolides. El Pi també aposta perquè els consells recaptin els seus ingressos, com a mínim parcialment, ja que la corresponsabilitat és imprescindible. No es tracta només que cada competència pertanyi a una única Administració, sinó que aquesta competència vagi acompanyada d'un ingrés per al seu finançament. La liquiditat i la transparència obliguen a avançar en aquesta línia.

093 El règim fiscal balear

- a) Defensar la constitució d'un veritable règim fiscal per a les Illes Balears (REB) que estableixi de manera nítida i concisa quines són les rebaixes impositives que s'estableixen per compensar el fet insular i que tenguin caràcter indefinit.
- b) Modificar la política en relació amb el factor d'insularitat en el sentit que el seu import mínim ha de ser de 400 milions anuals i que no pot substituir les inversions ordinàries de l'Estat a les Illes Balears, el fons financer que és el factor d'insularitat són recursos addicionals per compensar la insularitat i no un canvi de concepte als pressuposts de l'estat.
- c) Aconseguirem que la política de transports i d'infraestructures de l'Estat incorpori la insularitat com un element capital de la seva planificació i gestió. El segon cable elèctric submarí que ha d'unir la Península amb Mallorca el farem arribar per la Badia d'Alcúdia.

094 Balances fiscals

- a) Exigir a l'Estat la transparència total en els comptes públics i la publicació de les balances fiscals reals i elaborades amb mètodes homologats i no *ad hoc* per tal de maquillar la situació actual.
- b) Establir la quota de transferència màxima en el 4%, entenent que superar aquesta xifra comporta una situació d'espoli fiscal.
- c) Demanar a l'Estat una compensació per la reiterada situació d'espoli fiscal que han patit les Illes, i que ha generat un deute històric d'inversions a la nostra comunitat que ha de ser compensat.

095 Consells insulars com a base de l'autogovern

- a) Establir els consells insulars com a element diferencial del nostre model d'autogovern, atorgant-los la funció d'administració de referència pel que fa a la relació ordinària amb la ciutadania.
- b) Culminar el procés de transferència de competències que determina l'Estatut d'autonomia i la Llei de consells insulars vigent, en particular pel que fa al Consell de Mallorca, que s'ha d'equiparar al mateix nivell competencial que la resta.
- c) Millorar l'operativitat dels consells insulars perquè el seu funcionament, en allò que correspongui, s'assembli més a una administració autonòmica que a una diputació provincial encotillada en les limitacions del règim local.
- d) Modernitzar i racionalitzar les estructures laborals del personal al servei dels consells insulars, establint una vertadera relació de llocs de feina d'acord amb les necessitats existents de cada servei, i la flexibilitat que les circumstàncies puguin requerir.

096 Autonomia municipal

- a) Garantir als ajuntaments l'exercici de les seves competències i la capacitat de gestió econòmica i administrativa corresponent. Proposar, en tot cas, l'execució mancomunada de funcions o prestacions quan això pugui suposar una millora de serveis als quals puguin accedir els administrats de diversos municipis.
- b) Evitar qualsevol mesura que tendeixi a impedir que els ajuntaments no puguin disposar dels seus propis recursos per dur a terme les inversions

que considerin necessàries per al correcte desenvolupament dels seus municipis.

- c) Proposar, en tot cas, l'execució mancomunada de funcions o prestacions quan això pugui suposar una millora de serveis als quals puguin accedir els administrats de diversos municipis.
- d) Aprovació d'un norma legal o reglament que reguli les competències i el funcionament de les Entitats Locals Menors i en garanteixi els recursos necessaris.
- e) Potenciar l'autonomia de l'Ajuntament de Palma, per tal que, d'acord amb les normes de capitalitat, pugui assumir la gestió descentralitzada de determinades prestacions a la ciutadania vinculades al Govern i al Consell.

097 Consell Econòmic i Social

- a) Potenciar el funcionament del Consell Econòmic i Social com a òrgan de debat i participació del teixit productiu del país en la formulació de les propostes i eixos d'actuació de les administracions públiques del país.
- b) Plantejar aquest òrgan com un fòrum per debatre i propiciar un canvi de model econòmic que tendeixi a la diversificació i a la qualificació dins d'una societat tecnològicament avançada. Elaborar un Pla Estratègic de Destinació Circular en el qual han d'intervenir diferents conselleries, consells i ajuntaments.
- c) Estudi de la fiscalitat (balances), finançament, insularitat, etc. i establiment d'alternatives de país per consensuar models que no siguin lesius amb la societat illenca.

098 Sindicatura de Greuges

- a) Posar en marxa la Sindicatura de Greuges i coordinar la seva activitat amb altres defensors de la ciutadania de les institucions insulars i municipals.
- b) Vincular la seva activitat amb aquells altres mecanismes de l'Administració autonòmica que vetlen pel correcte exercici de les funcions públiques o de mala praxi econòmica dels seus responsables.

099 Comunitats balears a l'exterior

- a) Garantir el nostre suport institucional per possibilitar la continuïtat i renovació generacional d'aquestes entitats.
- b) Reforçar els instruments perquè puguin difondre entre els seus membres i àrees d'influència la nostra identitat com a poble. Ús de mitjans telemàtics per tal d'oferir cursos i activitats des de Balears o intercanvis presencials.
- c) Dotar-los de mitjans per actuar com a ambaixadors dels nostres productes i interessos econòmics, comercials, culturals i lingüístics en els seus respectius països o àrees d'influència.
- d) Promoure la col·laboració dels casals amb les entitats i associacions illenques per establir estratègies de col·laboració i suport.
- e) Vetlar per a què els residents balears absents puguin exercir de manera efectiva el seu dret a vot a totes les cites electorals.
- f) Mantenir el contacte amb els casals dels retornats i les seves famílies.

100 Cooperació estratègica amb altres comunitats autònomes

- a) Establir acords de cooperació amb aquelles altres comunitats autònomes amb les quals es mantinguin interessos compartits pel que fa a l'establiment d'estratègies compartides de creixement econòmic i d'infraestructures de comunicació i transports de l'Arc de la Mediterrània.
- b) Reforçar els vincles de cooperació amb l'Euroregió i actuar com a grup de pressió davant els respectius estats (Espanya i França), així com de les institucions de la Unió Europea per tal d'aconseguir les inversions, infraestructures i recursos que garanteixin el nostre potencial econòmic i competitivitat com a motor de creixement europeu.
- c) Propiciar que les institucions europees adoptin una agenda per a les illes de la Unió Europea com reclama la Resolució del Parlament europeu, de 7 de juny de 2022, 'sobre les illes de la Unió i la política de cohesió: situació actual i reptes futurs' per defensar la insularitat com a concepte específic, que requereix un tractament econòmic i legal diferenciat per poder compensar els costos de la insularitat no ultraperifèrica, garantir la cohesió i sostenibilitat demogràfica, ambiental, social, cultural i lingüística de territoris tant sensibles com són les illes.
- d) Establir un espai de cooperació permanent amb aquelles altres comunitats autònomes amb les qual compartim la llengua i cultura catalana a l'efecte de reforçar l'idioma comú en totes les seves manifestacions i usos socials o particulars. Especial col·laboració en matèria de mitjans de comunicació,

activitats culturals, educació, noves tecnologies, etc. Defensar i donar a conèixer les peculiaritats illenques en aquest àmbit.